

Kääntäjä

ÖVERSÄTTAREN

Taiteilijaprofessori Tapani Kärkkäinen:

”Halusin saattaa
kaikki ihmeelliset puolalaiset
kirjat suomalaisten ulottuville.”

Terveisiä FITin maailmankongressista
Kustannussopimuksen ehdoista kannattaa neuvotella
Etninen eriarvoisuus asioimistulkkauksessa

Kohtaamisten taikavoimaa

Sirpa Alkunen

Koronarajoitusten leimaamien vuosien perään sairastuin keväällä itse pitkähköön koronaan ja jouduin harmikseni jättämään väliin joitakin mukavia ja kiinnostavia liiton tilaisuuksia. Onnekseni kuitenkin toivuini toukokuun loppuun mennessä ja pääsin osallistumaan vihdoin ja viimein järjestettyyn FITin maailmankongressiin Kuuban Varaderossa.

Kyseessä oli ensimmäinen ulkomaanmatkani kahteen ja puoleen vuoteen, elämäni ensimmäinen kaukomatka ja kolmatta vuotta jatkuvan puheenjohtajakauteni ensimmäinen kerta, kun pääsin tapaamaan kollegoita eri maista kasvatusten. Kongressimatka oli siten varsin vaikuttava ja varmasti ikimuistoinen kokemus, ja Kuubasta lähti mukaan muutakin kuin rommia ja sikareita: muistoja antoisista kohtaamisista.

Kuinka hienoa olikaan tavata etäkokousten puhuvien päiden ja eri tiedotteissa lueltujen nimien takana olevia eläviä, kokonaisia ihmisiä! Kun katse kohtaa toisen katseen, hymykin tuntuu aidommalta. Ihmisen säteilemä valo ja lämpö eivät välity tietokoneruudulta. Yhteisyyden ja samalla puolella olemisen ilmiö on helpompi saavuttaa, kun ollaan läsnä yhdessä ja samassa paikassa.

Kongressissa maailma tuntui kasvavan ja kutistuvan samaan aikaan. Kaikkialla ajetaan kääntämisen ja tulkkauksen piirissä samankaltaisia asioita kuin Suomessa, vaikka olosuhteet olisivat aivan erilaiset kuin täällä. Esimerkiksi aiheet kuten Australian aboriginaalitulkkien työnhalaus, Panaman matkailukäännökset ja alan koulutusmenetelmät Kuubassa ovat kaikki sovellettavissa eri maihin ja mantereille.

Innokkaiden, alan eteen työskentelevien kansainvälisten kollegoiden tapaaminen on hyvin motivoivaa niin oman ammatin kuin järjestötyönkin kannalta. Kongressin jälkeen minulla oli entistä vankempi tunne siitä, että kääntäminen ja tulkkaus ovat suunnattoman tärkeitä aloja, joita kannattaa edistää kaikin mahdollisin tavoin. Suositelenkin kaikille, niin liiton aktiivitoimijoille kuin rivijäsenillekin, osallistumista näihin maailmankongresseihin ja muihin alan kansainvälisiin tapahtumiin. Kopiosto-apurahaa voi hakea muun muassa tällaisiin tarkoituksiin.

Ehkä koskettavimman yksittäisen hetken Varaderon kongressissa koin, kun tämänkertaisen Astrid Lindgren -palkinnon saanut katalonialainen **Carlos Mayor** kertoi kiitospuheessaan arvostavansa saamaansa kunnianosoitusta erityisesti siksi, että oli lapsena halunnut olla Peppi Pitkätossu – ja haluaa itse asiassa vieläkin. Jos pitkä ja parrakas aikuinen mies haluaa olla Peppi, niin miksipä en minäkin? Nyt siis Peppi-energialla eteenpäin kohti uusia kohtaamisia!

Magiskt att träffa folk

Sirpa Alkunen

Efter åren med coronarestriktioner insjuknade jag själv i utdragen covid-19 på våren och blev tyvärr tvungen att skippa en del av förbundets trevliga och intressanta evenemang. Till all lycka återhämtade jag mig fram till slutet av maj och kunde delta i FIT:s världskongress i Varadero i Kuba, som nu äntligen kunde arrangeras.

Det var min första utlandsresa på två och ett halvt år, mitt livs första långdistansresa och första gången under mitt tredje år som förbundets ordförande då jag fysiskt kunde träffa kollegor från olika länder. Kongressresan var en mycket imponerande och oförglömlig upplevelse, och med mig hem hade jag förutom rom och cigarrer i bagaget även minnen från givande möten med olika människor.

Det var otroligt fint att träffa levande, hela människor i stället för talande huvuden på distansmöten och att kunna se människorna bakom namnen i olika meddelanden! Då blickarna möts, känns även leendet mer äkta. Det ljus och den värme som en människa sprider förmedlas inte via dataskärmen. Gemenskapen och känslan av att vara på samma sida är lättare att uppnå, då man är tillsammans och på samma plats.

På kongressen kändes det som om världen växte och krympte på samma gång. Överallt drivs liknande ärenden inom översättnings- och tolkningsbranschen som i Finland, fastän förhållandena kan vara helt annorlunda än våra. Teman som behandlades och som är tillämpliga i alla länder och på alla kontinenter var till exempel arbetshandledning för tolkar som arbetar med de australiska språken (aboriginal languages) i Australien, översättningar för turismsektorn i Panama och utbildningsmetoderna inom översättning och tolkning i Kuba.

Att träffa engagerade internationella medarbetare som arbetar till förmån för branschen är mycket motiverande både med tanke på yrket och arbetet inom förbundet. Efter kongressen stärktes min känsla ytterligare för att översättning och tolkning är oerhört viktiga branscher som det lönar sig att främja på alla tänkbara sätt. Jag rekommenderar därför alla aktiva inom förbundet och även alla medlemmar att delta i världskongresserna och andra internationella evenemang inom branschen. Kopiosto-stipendium kan sökas bland annat för dylika ändamål.

En av de kanske mest rörande stunderna under kongressen i Varadero var då **Carlos Mayor** från Katalonien, som i år tilldelades Astrid Lindgren-priset, i sitt tacktal berättade att han värdesätter hedersbetygelsen särskilt eftersom han som barn skulle ha velat vara Pippi Långstrump – och i själva verket fortfarande vill det. Om en lång och skäggig vuxen vill vara Pippi Långstrump, så varför inte jag också? Nu ser jag således fram emot nya möten med samma energi som Pippi!

Kirjoittaja on Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton puheenjohtaja.
puheenjohtaja@sktl.fi

Skribenten är ordförande för Finlands översättar- och tolkförbund.
puheenjohtaja@sktl.fi
Översättning: Tina Matala-aho

ISSN 0356-4649

Julkaisija:
Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto –
Finlands översättar- och tolkförbund ry

Päätoimittaja:
Sirpa Alkunen
sirpa.alkunen@sktl.fi

Toimitussihteeri:
Maarit Laitinen
maarit.laitinen@sktl.fi

Taitto:
Risto Mikander / Mediaspät Studio

Ulkoasu:
More Business Services Oy,
www.morebiz24.com

Painopaikka:
Lehtispät Oy, Lahti

Painos: 2 700 kpl
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa.

Toimituskunta:
Juha Eskelinen, Jenni Kavén, Silke Matinniemi,
Hanna Pippuri, Kate Sotejeff-Wilson ja
Aino Suoranta

www.sktl.fi/kaantaja-oversattaren

Tilaukset:
tiedotus@sktl.fi

Ilmoitushinnat:
www.sktl.fi/kaantaja-oversattaren/mediatiedot

Tilauhinta 2022
Muille kuin SKTL:n jäsenille:
55 euroa (kotimaa), 65 euroa (ulkomaat)

Kannen kuva:
Tapani Kärkkäinen
Kuva: Maarit Laitinen

Kirjoittajan omalla nimellä julkaistuista kirjoituksista vastaa kirjoittaja.

Ilmoitusten sisällöstä vastaa ilmoittaja.
Kuvat © SKTL, jos ei toisin mainittu.

Muistutus jäsenmaksusta

Jos et ole vielä maksanut vuoden 2022 jäsenmaksuasi, pyydämme Sinua ystävällisesti maksamaan laskusi mahdollisimman pian tai tarkistamaan, että jäsenmaksuvapautuksesi on voimassa. SKTL:n jäsenmaksuun voi hakea vapautusta tai alennusta seuraavista syistä:

- **työttömyys**
- **työkyvyttömyys tai pitkäaikainen sairausloma**
- **raskaus- ja/tai vanhempainvapaa**
- **siviilipalvelus tai asevelvollisuus**
- **yli 68 vuoden ikä**
- **yli 30-vuotinen jäsenyys**

Jos olet liiton varsinainen jäsen ja päätoiminen käännös- tai tulkkusalan opiskelija, voit hakea alennettua opiskelijan jäsenmaksua opintojesi ajalle.

Jos olet jatko-opiskelija, joka ei ole palkkasuhteessa, voit hakea alennettua opiskelijan jäsenmaksua opintojesi ajalle.

Jäsenmaksuvapautus myönnetään aina määrääjäksi, paitsi yli 68 vuoden iän tai 30-vuotisen jäsenyyden perusteella, jolloin vapautus on voimassa pysyvästi.

Opiskelijajäsen ei voi hakea vapautusta jäsenmaksuun työttömyyden perusteella.

Lisätietoa jäsenmaksuvapautuksista saat osoitteesta www.sktl.fi/jasenmaksuvapautus tai sähköpostitse osoitteesta jasenasiat@sktl.fi.

TULEVAT TAPAHTUMAT

**Kopiosto-apurahat
haettavissa
19.9.–9.10.2022**

**Kansainvälisen
kääntäjienpäivän seminaari
Helsingin yliopistossa
23.9.2022**

**Yhdenvertaisuuskoulutus
SKTL:n jäsenille
Helsingissä ja verkossa
29.9.2022**

**Turun kirjamesut
Turun messukeskuksessa
30.9.–2.10.2022**

**Suomalais-ruotsalainen
kääntäjäseminaari
Turussa 6.–7.10.2022**

**Helsingin kirjamesut
Messukeskuksessa
27.–30.10.2022**

**Rikos ja rangaistus
-seminaari
Helsingissä ja verkossa
4.11.2022**

**Auktorisoitujen kääntäjien
koulutuspäivä
Helsingissä ja verkossa
18.11.2022**

**SKTL:n sääntömääräinen
syyskokous 2022
Helsingissä 26.11.2022**

**Tampereen kirjamesut
Tampere-talossa
3.–4.12.2022**

**S. 16 Dieter Hermann
Schmitz: Literatur
ist mehr, als was
gedruckt zwischen zwei
Buchdeckeln steht**

Tässä numerossa mm.:

- s. 6 Uutta tutkimustietoa etnisestä eriarvoisuudesta asioimistulkkauksessa
- s. 8 FITin maailmankongressi Kuubassa
- s. 10 Kääntäjä näkyväksi: Taiteilijaprofessori Tapani Kärkkäinen
- s. 13 Kopiosto-apurahat haettavissa 19.9.–9.10.2022
- s. 14 Kouvolan-Helsingin kääntäjänkoulutuksella takana jo yli puoli vuosisataa
- s. 18 Verkostot kääntäjän voimavarana
- s. 21 Satu Ekmanille Isabella Katolilaisen ritarikunnan kunniamerkki
- s. 21 SKTL:n jäsenrekrytointikampanja alkaa
- s. 22 Kustannussopimuksen ehdoista kannattaa neuvotella
- s. 24 Esittelyssä Forum Artis
- s. 28 Näin naapurissa: Itämeren kirjailija- ja kääntäjäkeskus
- s. 31 11 kysymystä kääntäjälle: Riitta Podbereznyj

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto (SKTL) on vuonna 1955 perustettu kääntäjien ja tulkkien aatteellinen etujärjestö.

Liiton tavoitteena on mm. edistää laatua ja ammattimaisuutta kääntämisen ja tulkkauksen alalla.

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto
Hietaniemenkatu 2, 4. kerros, 00100 Helsinki.
www.sktl.fi

Kääntäjänpäivä 2022

Vuoden 2022 Kääntäjänpäivän seminaari järjestetään perjantaina **23. syyskuuta Helsingin yliopistossa**. Tänä vuonna juhlitaan Kääntäjänpäivä 30. juhlavuotta. Seminaarin teema on tänä vuonna *Maailma ilman rajoja: kieliammattilaiset rakentamassa rauhaa, kulttuuria ja yhteisymmärrystä*, ja päivän aikana kuulemme mielenkiintoisia puheenvuoroja siitä, millaisina käännös-, tulkkaus- ja kieliä tulevat näyttämään tulevaisuudessa. Kääntäjänpäivään voi tänä vuonna osallistua sekä paikan päällä että etänä. Pääsemme siis vihdoin tapaamaan toisiamme kasvotusten pitkän tauon jälkeen! Voit ilmoittautua osallistujaksi Kääntäjänpäivään osoitteessa **kaantajienpaiva.com/ilmoittautuminen**.

Kääntäjänpäivän alustava ohjelma:

9.15	Aamukahvi
10.00	Päivän avaus
10.15	Ensimmäinen puheenvuoro
11.15	Aki Kekäläinen: <i>Ylen ukrainankieliset uutiset</i>
11.45	Omakustanteinen lounas
12.45	Aikaa tutustua näytteilleasettajiin
13.15	Urppe Strellman: kustannustoiminta
14.00	Eliisa Alatalo, viestinnän asiantuntija (Seta ry): <i>Sateenkaarisanasto on elävä ja kehittyvä</i>
14.15	Iltapäiväkahvi ja verkostoitumista
15.30	Kaisa Koskinen, käännöstieteen professori (Tampereen yliopisto): <i>Kääntämisen kvartaalit: ennustuksia vuodelle 2050</i>
16.15	Loppusanat
16.30	Kuohuviinitarjoilu

Pidätämme oikeudet ohjelma- ja aikataulumuutoksiin.

Kääntäjänpäivän seminaarin järjestävät yhteistyössä **Suomen kääntäjien ja tulkkiin liitto – Finlands översättar- och tolkförbund ry** sekä **Kieliasiantuntijat ry**.

Pysy ajan tasalla seuraamalla Kääntäjänpäivää verkossa:

kaantajienpaiva.com

Kääntäjänpäivä

@kaantajienpaiva

#Kääntäjänpäivä2022 #ITD2022 #Kääntäjänpäivä

Tiedustelut: kaantajienpaiva@gmail.com

Yrittäjän eläkelakiin muutoksia

Lakiin yrittäjien eläkelaista esitetään muutoksia 1.1.2023 alkaen koskien yrittäjien eläkevakuutusmaksujen määrän laskemista, laskennallisen työtulon määrittämistä ja seuranta. Tavoitteena on parantaa yrittäjien sosiaali- ja eläketurvaa. Muutos tulee koskemaan YEL-velvollisia kääntäjiä ja tulkkeja yritys muodosta riippumatta (mm. laskutuspalveluiden käyttäjiä, toiminimiyrittäjiä ja verokortilla toimivia freelancereita). Eläkkeen lisäksi monen muunkin yrittäjille maksettavan etuuden taso määrittyy YEL-työtulon mukaan. YEL-vakuutus turvaa toimeentulon työkyvyttömyyden varalta ja määrittää yrittäjillä mm. sairausvakuutusmaksun, vanhempain- ja sairauspäivärahan suuruuden. Moni pienituloinen yrittäjä maksaa oikeutetusti pientä YEL-maksua. Jos yrittäjä maksaa YEL:iä todellisen tulotasonsa mukaan, suuria muutoksia YEL-maksuihin ei ole odotettavissa. Jos yrittäjä maksaa tulotasoonsa nähden liian matalaa YEL:iä, uudistus saattaa nostaa hänen eläkemaksujaan, mutta silloin myös hänen eläke- ja sosiaaliturvansa paranee.

Lue pidempi juttu verkosta osoitteessa sktl.fi.

STKL:n kääntäjä- ja tulkkihakupalvelu uudistuu

STKL:n kääntäjä- ja tulkkihakupalvelua uudistetaan parhaillaan. Päivityksistä johtuen hakupalvelussa tapahtuu muutoksia ja myös tilapäisiä häiriöitä saattaa ilmetä syksyn aikana. Tällaisissa tapauksissa pyydämme ottamaan yhteyttä SKTL:n toimistoon (jasenasiat@sktl.fi).

Pahoittelemme päivitystyöstä mahdollisesti aiheutuvaa häiriötä – ja kiitämme jäseniämme kärsivällisyydestä!

SKTL:N UUDET JÄSENET

Varsinaiset jäsenet

Acosta Vicente, Carmen, V, Helsinki

Aiha, Teo Otto Matias, II, Helsinki

Delikouras, Mihail, II, Helsinki

From, Svetlana Susanna Nea, IV, Helsinki

Frosti, Selena, IV, Turku

Kainulainen, Mira Marjut,

II ja V, Tampere

Ketonen, Emmi, I, Turku

Oubamouh, Brahim, II, Helsinki

Pekonen, Osmo Esko Tapio,

I, Jyväskylä

Pentikäinen, Fanni Matilda,

I ja II, Pirkkala

Pitchulina, Tatyana, II ja IV, Espoo

Pulkkinen, Riikka Pauliina,

I, Ateena, Kreikka

Saydan Järvi, Maikki, IV, Helsinki

Shrestha, Junko, IV, Helsinki

Österman, Petra, III, Helsinki

Koejäsenet

Takkinen, Meri Maria, II, Helsinki

Opiskelijajäsenet

Aalto, Astrid Aino Kristiina,

II ja III, Turku

Aulio, Mikko, II ja III, Helsinki

Heinonen, Katja Johanna, II ja III, Turku

Konsti, Emma Sofia, II, Espoo

Lehtonen, Maiju, II ja III, Turku

Romaniuk, Marta, II, Tampere

Räsämäki, Nina Maarit, III, Juva

Saarenpää, Kiia Adeliina Kaarina,

II, Tampere

Lassila, Eri Saarni Florian, II, Oulu

Yli-Rahnasto, Erika Elisabet, II ja III,

Tampere

Tervetuloa jäseniksi!

Osa uusista jäsenistä ei antanut lupaa nimensä julkaisuun lehdessämme.

Uutta tutkimustietoa etnisestä eriarvoisuudesta asioimistulkkauksessa

Artikkelimme *Etninen monimuotoisuus ja eriarvoisuus asioimistulkki ammattissa ja työoloissa* julkaistiin kesällä 2022 *Työelämän tutkimus* -lehdessä. Asioimistulkki ammattikunta on monimuotoinen. Etnis-kielellinen tausta on yksi tekijä, joka osaltaan vaikuttaa tulkki ammattilliseen asemaan ja tutkimuksemme mukaan myös siihen, minkälaista arvostusta tulkit saavat työssä osakseen.

Tutkimusryhmämme *Asioimistulkkaus kotouttamistyön professionaalistuvana ammattina* (ProPSI) tutkii asioimistulkkausta kotouttamisen viitekehysessä. Sukupuolentutkimuksen professori **Jaana Vuoren** (UEF) johtama ryhmä laati vuonna 2018 kyselyn, joka kartoitti laajasti Suomessa toimivien asioimistulkki työoloja, työhyvinvointia ja työhön liittyviä näkemyksiä. Kyselyyn vastasi 134 tulkkiä, joista puhuttujen kielten tulkkeja oli 125. *Työelämän tutkimus* -lehdessä julkaistu artikkelimme tarkastelee puhuttujen kielten tulkki vastauksia etnisen moninaisuuden ja eriarvoisuuden näkökulmasta.

Tutkimuksemme lähtökohdaksi oli se, että asioimistulkkeina toimii sekä valtaväestöön että etnisiin vähemmistöihin kuuluvia henkilöitä. Asioimistulkkausta voidaan tarkastella etnospesifinä ammattina erityisesti niiden kielten kohdalla,

joita ei ole Suomessa yliopistotasoisena koulutuksena tarjolla. Toisin sanoen usein oman maahanmuuttajataustansa vuoksi kieltä osaavat henkilöt päätyvät toimimaan kyseisen kielen tulkkiina. Vastajistamme noin puolet on etnis-kielelliseltä taustaltaan muita kuin suomen- tai ruotsinkielisiä. Asioimistulkkausta ei ole juurikaan tutkittu etnospesifisyyden näkökulmasta aiemmin.

Ammatillinen asema ja työn järjestämisen ongelmat

Tulkki ammattillinen asema riippuu osittain heidän etnis-kielellisestä taustastaan. Kuten alalla hyvin tiedetään, asioimistulkki ammattin asema on yleensä heikko ja useimmat asioimistulkkit työskentelevät osa-aikaisesti muun työn ohella. Muut kuin äidinkielenään suomea tai ruotsia puhuvat (ns. muunkieliset) kyselyyn vastanneet tulkit kuitenkin tekevät asioimistulkkausta useammin päätoimisesti ja ovat siksi riippuvaisempia tulkkauksesta saamistaan tuloista.

Molemmat vastaajaryhmät kertoivat kohdanneensa työn järjestämiseen liittyviä ongelmia. Esimerkiksi tulkkaus tilanteeseen liittyvien taustatietojen puute nousi esiin melko tasaisesti kaikissa vastauksissa. Muunkielisillä oli suomen- ja ruotsinkielisiä vähemmän taukoja toimeksiantojen välissä, mikä ehkä osaltaan heijastaa sitä, että muunkieliset tulkit toimivat useammin päätoimisesti ja heillä on useampia toimeksiantoja saman päivän aikana. Tällöin työstä palautumiseen ja seuraavaan toimeksiantoon valmistautumiseen tarvittava aika kuluu työmatkoihin.

Tulkki taustoihin liittyviä eroja sekä arvostuksen että syrjinnän kokemuksissa

Tulkeilta kysyttiin, miten tyytyväisiä he ovat ammattitaitonsa arvostukseen. Vastauksissa oli selviä eroja vastaajaryhmien välillä. Suurempi osa suomen- tai ruotsinkielisistä tulkeista kertoi olevansa tyytymätön ammattitaidon arvostukseen verrattuna muunkielisiin tulkkeihin. Eroja

vastaajaryhmien välillä oli myös tulkkien kokemassa perusteettomassa epäilyssä heidän ammatti- tai kielitaitonsa riittävyttä kohtaan: muunkielisistä perusteetonta epäilyä oli kokenut joskus tai usein joka kolmas, suomen- tai ruotsinkielisistä noin joka toinen.

Toisaalta kielteistä kohtelua kertovat kokeneensa useammin muunkieliset tulkit. Kaiken kaikkiaan asioimistulkkausalalla toimivat kohtaavat kielteistä kohtelua tai syrjintää useammin kuin suomalaiset palkansaajat keskimäärin. Tämä käy ilmi Tilastokeskuksen työolotutkimuksesta vuodelta 2014. Alan tilanne näyttää siis tämän aineiston valossa olleen jo vuonna 2018 yleistä työmarkkinatilannetta heikompi.

Paula Rinne tutki pro gradu -työssään (2019) tulkkien arvostuksen ja syrjinnän kokemuksia saman kyselyaineiston perusteella hieman eri tilastollisilla työkaluilla. Myös Rinteen työ nosti esiin sen, että muunkieliset tulkit kokivat enemmän syrjintää ja vähemmän arvostusta työssään. Kokemukset olivat myös yhteydessä toisiinsa: mitä useammin muunkieliset tulkit kokivat syrjintää, sitä vähemmän he kokivat työtään arvostettavan. Samanlaista yhteyttä Rinne ei löytänyt suomen- ja ruotsinkielisten tulkkien vastauksista.

Työtyytyväisyys ja tuleva tutkimus

Huomattava enemmistö tulkeista on kuitenkin tyytyväisiä itse työhön. Tutkimusryhmämme suuntaakin tällä hetkellä katseensa tarkemmin työtyytyväisyyteen ja eettiseen stressiin. Tulkit kohtaavat työssään eettisiä dilemmoja, jotka ratkaisemattomina johtavat työtyytyväisyyttä heikentävään eettiseen stressiin. Siksi analysoimme samasta aineistosta avovastauksia, jotka tuovat esiin sekä tulkkien nimeämiä eettisiä dilemmoja että mahdollisia ratkaisuja näihin. Tulevassa tutkimuksessa sukellamme tulkin työn eettisiin ulottuvuuksiin laadullisen analyysin avulla. Avovastauksissa tulkit ovat tuoneet esiin runsaasti henkilökohtaisia mutta työhön vaikuttavia seikkoja.

Yksi analysoitava kysymys koskee toimeksiannoista kieltäytymistä tai halua kieltäytyä tietynlaisista tulkkausista. Kieltäytyminen on jo itsessään strategia ja ratkaisee eettisen dilemman. Tämä ei kuitenkaan ole täysin ongelmatonta, koska erityisesti päätoimisten tulkkien täytyy ottaa huomioon toimeentulonsa turvaaminen,

Anni-Kaisa Leminen

Sari Hokkanen

eikä toimeksiannoista aina voi kieltäytyä, vaikka ne kokisi eettisesti haastavina. Tekeillä oleva tutkimus on hyväksytty julkaisuun, jonka arvioitu ilmestymisaika on vuonna 2024.

Kyselyaineiston keräämisestä on kulunut tätä kirjoittaessa neljä vuotta, joiden aikana sekä ala että maailma ovat olleet ja ovat edelleen myllerryksessä, mikä on hyvä muistaa aineistoa tarkastellessa. Jatkotutkimuksissa tutkimusryhmämme kartoittaa myös alan tämänhetkistä tilannetta ja pyrkii tuottamaan alaa hyödyttävää tutkimustietoa jatkossakin.

Työtyytyväisyyttä heikentäviin seikkoihin on syytä puuttua, sillä alan tilanne sellaisenaan on kestävä ja on vaarana, että niin työn kuin koulutuksen kautta osaamistaan kartuttaneet ammattilaiset siirtyvät toisiin tehtäviin, mikäli olot eivät parane.

**Teksti:
Anni-Kaisa Leminen ja
Sari Hokkanen**

Kirjoittajat ovat ProPSI-tutkimusryhmän jäseniä. Leminen tekee väitöskirjatutkimusta Tampereen yliopistoon ja on englannin kielen ROT. Hokkanen toimii yliopistonlehtorina Tampereen yliopistossa.

ProPSI-tutkimusryhmään kuuluvat lisäksi:

Jaana Vuori, Itä-Suomen yliopisto (ryhmän johtaja)
Kaisa Koskinen, Tampereen yliopisto
Marta Choroszewicz, Itä-Suomen yliopisto

Lähteet:

Rinne, P. (2019) Asioimistulkkauksen etnospesifinä ammattina: Asioimistulkkiarvostuksen tunteet ja syrjinnän kokemukset suhteessa heidän etnis-kielelliseen taustaansa. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto, Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta.
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-201911045690>

Vuori, J., Hokkanen, S., Choroszewicz, M. & Leminen, A.-K. (2022) Etninen moninaisuus ja eriarvoisuus asioimistulkkiarvostuksen ammatissa ja työoloissa. *Työelämän tutkimus* 20:2, 185–210. <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/103367>

Kongressihuumaa Kuubassa

Kääntäjien, tulkkien ja terminologioiden maailmanjärjestö FITin 22. maailmankongressi pidettiin 30.5.–3.6.2022 Kuuban Varaderoossa teemalla *A World Without Barriers*. Alun perin kongressi piti järjestää jo vuonna 2020, mutta koronan takia kongressien väli venähti normaalin kolmen vuoden sijaan viisivuotiseksi.

Virallisia päätöksiä

Ennen maailmankongressia järjestettiin FITin sääntömääräinen kokous, jossa paikan päällä tai valtakirjalla edustettuna oli yhteensä 65 jäsenjärjestöä eri puolilta maailmaa. SKTL:n edustajina kokouksessa olivat FITin väistävän hallituksen jäsen **Pia von Essen**, uuteen hallitukseen ehdolla ollut **Tiina Tuominen** sekä SKTL:n puheenjohtaja **Sirpa Alkunen**.

Edellisestä, Australian Brisbanessa järjestetystä kongressista oli tosiaan kulunut jo lähes viisi vuotta, joten hallituskin oli toiminut erityisen pitkän kauden, mistä heille kiitos. SKTL:n puolesta suuri kiitos Pia von Essenille ahkeroinnista alamme hyväksi!

FITin uuteenkin hallitukseen saatiin suomalaisedustaja, kun Tiina Tuominen valittiin mukaan ansiokkaan esittelypuheenvuoron jälkeen. Näin SKTL osallistuu yhä tiiviisti kansainvälisen järjestömme työskentelyyn. Onnittelut Tiinalle!

Hallituksen valinnan lisäksi kokouksen muita suuria päätöksiä olivat espanjan ottaminen FITin kolmanneksi viralliseksi kieleksi englannin ja ranskan rinnalle sekä vuoden 2025 kongressipaikan valinta. Äänestyksen voitti selvin luvuin Costa Rica, muita ehdokkaita olivat Venäjä ja Kiina. Uusia jäseniä FITiin hyväksyttiin 22, muun muassa Ukrainan kääntäjien ja tulkkien liitto sekä kolme järjestöä Afrikasta.

Maailmankongressi käyntiin

Kahden kokouspäivän jälkeen nautittiin kolmipäiväisestä avoimesta kongressista, jonka useissa rinnakkaisissa sektioissa ja yhteensä 86 esitelmässä käsiteltiin alamme ajankohtaisia kysymyksiä. Kongressissa oli lähes 400 osallistujaa 58 maasta. Suomalaisosallistujia oli vajaat kolmekymmentä. Avajaisissa jaettiin palkintoja sekä kuultiin FIT-konkari **Frans de Laetin** kiinnostava ja mieltä ylentävä keynote-esitelmä kääntämisen ja tulkkauksen kehityksestä vuosikymmenien varrella **Louis Armstrongin** *What A Wonderful Worldin* säestyksellä.

Toinen itselleni kolahtanut esitys oli toisen päivän keynote-esitelmä, jossa eteläafrikkalainen **Ilse Feinauer** kertoi kirjallisuuden kääntämisessä vallitseviin valtasuhteisiin paneutuneesta käytäntöä ja teoriaa yhdistävästä tutkimuksestaan. Laajasta sähköpostiaineistosta kävi ilmi, että kääntäjien, oikolukijoiden, kustannustoimittajien ja kirjailijoiden välinen suhde ei aina ole tasa-arvoinen vaan kääntäjän näkemys jää usein muiden jalkoihin. Kirjailijat ja oikolukijat eivät välttämättä ota käännöksen lukijaa huomioon vaan juuttuvat alkuteoksen rakenteisiin.

Omista nostoistani kolmas on espanjalaisten **Marta Morros Serretin** ja Astrid Lindgren -palkinnon saaneen **Carlos Mayorin** esitys lasten ja nuorten kirjallisuuden kääntämisen tärkeydestä. Tasokkaan käännöskirjallisuuden avulla voidaan edistää lasten kielitajun, maailmankuvan ja kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kasvattaa uusia lukijoita.

Suomalaisväriä lauteilla

Kongressissa kuultiin myös suomalaisia puhujia. **Gun-Viol Vik** ja **Terhi Seinä** kertoivat auktorisoitujen kääntäjien tutkinnon kehityksestä ja digitalisoinnista Suomessa. **Eliisa Pitkäsalo** ja **Anne Ketola** puhuivat sopimustekstien intersemioottisesta kääntämisestä tekstistä sarjakuvamaiseksi kielitaidottomia käyttäjiä varten. Peruuntuneita esityksiä osaltaan paikkaamaan hyppäsi päivän varoitusajalla **Kersti Juva**, joka kertoi kohta 50 vuotta täyttävästä Taru sormusten herrasta -suomennoksestaan ja sen tulevasta päivivityksestä.

Costa Ricaa odotellessa

Tärkeiden päätösten ja kiinnostavien esitelmien lisäksi kongressin ehdottomasti parhaita antia oli eri puolilta

maailmaa saapuneiden kollegoiden kohtaaminen pitkien koronavuosien jälkeen. Odotamme innolla vuotta 2025 ja Costa Ricaa!

Teksti ja kuvat: Sirpa Alkunen

Kirjoittaja on SKTL:n hallituksen puheenjohtaja.

FITin hallitus kaudelle 2022–2025:

fit-ift.org/22/fit-council-2022-2025

Lisätietoja kongressista, mm. palkinnonsaajat

fit-ift.org/22/fit-congress-2022

© Simone Salo

Pian parhaita paloja

Laajasta tarjonnasta on toki vaikea poimia vain muutamia kohokohtia, mutta Pia von Essen kertoi paluumatkalla päällimmäisenä mieleensä jääneistä aiheista.

"Monissa tulkkausaiheisista esityksistä käsiteltiin alkuperäiskielten asemaa. Muista aiheita olivat esimerkiksi Australiassa oikeustulkkaukseen laaditut kansalliset suositukset sekä simultaanitulkkauksen neurofysiologinen tutkimus. Lisäksi käsiteltiin etätulkkauksen työoloja ja keikoista sovittaessa huomioon otettavia uusia asioita esimerkiksi äänen laadun osalta. Mielenkiintoinen ajatus oli myös Saksassa erään liiton perustama tulkkien tukipuhelin, josta voi saada nimettömänä henkistä ja teknistä tukea.

Konekäännöksistä todettiin, että niilläkin on joskus paikkansa, jos varsinaista käännöstä ei tarvita. Kuluttajien tulisi kuitenkin tietää, onko kyseessä raakakonekäännös vai ihmisen muokkaama versio. Tekoälyn kanssa toimittaessakin hyviä ihmiskääntäjiä tarvitaan edelleen."

Vasemmalta oikealle: Pia von Essen, Sirpa Alkunen ja Tiina Tuominen.

Tiinan tuumailuja

"Minusta FITin kongresseissa parasta on se, että saa kuulla esityksiä ja näkökulmia kaikkialta maailmasta. On kiinnostavaa tutustua erilaisiin toimintaympäristöihin, ja toisaalta on hyvin antoisaa nähdä, mikä kaikki on meille yhteistä. Koska olen erikoistunut av-kääntämiseen, olin erityisen kiinnostunut meksikolaisen **Ana Gabriela González Meaden** esityksestä, jossa hän kertoi tekstityskääntämisestä ja kääntäjien työoloista Latalaisessa Amerikassa. Esityksestä löytyi paljon yhtymäkohtia Euroopan ja Suomen tilanteeseen, ja se sai ajattelemaan, miten monenlaisissa asioissa kansainvälisestä yhteistyöstä ja FITin tarjoamasta yhteisöstä voisi olla hyötyä.

Oli myös kiinnostavaa kuulla käytännön esimerkkejä ja kokemuksia kääntäjänkoulutuksesta eri puolilta maailmaa. Tässäkin monet haasteet ja ajankohtaiset kysymykset ovat yhteisiä. Esimerkiksi **Olga Egorova** pohti esityksessään, miten koulutetaan tulevaisuuden ammattilaisia, jotka osaavat joustavasti integroida uusia teknologioita työhönsä ja näkevät itsensä laaja-alaisina kielialan asiantuntijoina. Hänen ajatuksensa tuntuivat hyvin tärkeiltä, kun pohditaan alan koulutuksen tulevaisuutta sekä Suomessa että maailmalla. Alan tulevaisuudesta keskusteltiin kongressissa muutenkin laajasti, ja oli kiinnostava kuulla esimerkiksi, miten vahvassa nousussa av-kääntäminen on käännöstoimistojen palveluvalikoimassa. Lisäksi korostettiin sitä, että automaation rinnalla tarvitaan hyvää asiakaspalvelua, vastuullista ja eettistä toimintaa ja yleensäkin asiantuntevia ihmisiä, jotka osaavat käyttää teknologiaa tarkoituksenmukaisesti ja tarjota käyttötilanteeseen sopivan tuotteen."

Taiteilijaprofessori Tapani Kärkkäinen unelmoi jo varhain kääntämisestä: ”Halusin saattaa kaikki ihmeelliset puolalaiset kirjat suomalaisten ulottuville.”

Tapani Kärkkäisestä on moneksi. Sen lisäksi että Kärkkäinen on palkittu pitkän linjan puolan kääntäjä, on hän myös Puolan kulttuuriin ja kirjallisuuteen syvästi perehtynyt kirjailija ja toimittaja. Viime vuonna hänelle myönnettiin myös viisivuotinen taiteilijaprofessorin nimike. Kääntäjä-lehti jututti kirjallisuuskentän monitaituria ja väsymätöntä puolalaisen kulttuurin puolestapuhujaa.

Kaiken alla vahva ja vanha keskieurooppalainen sivistysmaa

Kärkkäinen kertoo innostuneensa Puolasta 1980-luvun alussa, jolloin maa oli Suomessakin tapetilla Solidaarisuusliikkeen ansiosta. Häntä johdattamassa oli kaksi kirjailijaa: ”**Hanna Krallin** Varsovan geton kapinaan liittyvä reportaasikirja *Kilpajuoksu isä Jumalan kanssa* ilmestyi suomeksi 1983, ja vähän aiemmin varsovalainen **Isaac Bashevis Singer** oli saanut Nobelin ja tullut sen ansiosta suosituksi myös Suomessa. Molemmat kirjailijat ja heidän sielunmaisemansa kiehtoivat minua.”

”Kommunismien konkurssin keskellä rämpivä Puola oli ulkoisesti ankea, mutta kulttuurisesti äärimmäisen kiinnostava maa”, Kärkkäinen muistelee ja lisää tajunneensa melko pian, että harmaahkon pintakerroksen alla Puola oli myös vahva ja vanha keskieurooppalainen sivistysmaa.

Kärkkäinen kertoo kiinnostuneensa myös puolan kielestä niin, että lähti ummikkona Krakovaan opiskelemaan kieltä vuonna 1987. Sen jälkeen hän jatkoi puolan opintoja Helsingin yliopistossa. Välillä hän myös kävi asumassa Varsovassa.

”Jostain syystä aloin jo varhain unelmoida kääntämisestä. Halusin saattaa kaikki ihmeelliset puolalaiset kirjat suomalaisten ulottuville. Monia unelmateoksiani ja -kirjailijoitani olen saanutkin kääntää”, Kärkkäinen kiittelee. Ensimmäiseksi käännettäväksi kirjakseen hän sai toimittajatähti **Ryszard Kapuściński** kirjan *Imperiumi* vuonna 1993. ”Siinä ei paljon päätä paleltanut kustantajalla eikä kääntäjänplantulla”, hän muistelee.

Kulttuurielämä Puolassa edelleen vapaata

Entä miten Suomessa suhtaudutaan hänen mielestään puolalaiseen kirjallisuuteen? Kärkkäinen harmittelee Puolan kulttuurin ja kirjallisuuden olevan Suomessa läsnä aivan liian heikosti maan painoarvoon nähden. ”Vallassa oleva takapajuinen oikeistopopulistihallitus ei lisää Puolan vetovoimaa”, hän toteaa, mutta huomauttaa, että olisi nähtävä pintaa syvemmälle: ”Kulttuurielämä on Puolassa edelleen vapaa, ja hallituksesta riippumattomilla alueilla tehdään mielenkiintoista ja rohkeaa työtä. Kielimuuri ei nykyään enää ole este yhteyksien luomiseen, älyllinen laiskuus ja ennakkoluulot sen sijaan voivat olla.”

Kärkkäinen sanoo, että puolalaisen kirjallisuuden ytimessä ovat vapaus, ironia ja hulluus, mutta myös syvä traagisuuden tuntu: ”Nämä piirteet näkyvät niin **Olga Tokarczukin** romaaneissa kuin vaikkapa **Stanisław Jerzy**

”Kaikelle vakavalle voi myös nauraa, ainakin mustan huumorin keinoin.”

Lecin aforismeissa, **Witkacyn** näytelmissä, **Sławomir Mrożekin** novelleissa, Hanna Krallin reportaaseissa ja **Wisława Szymborskan** runoissa. Siinä mielessä puolalainen kirjallisuus on hyvin tyypillisesti keskieurooppalaista.”

Hän huomauttaa, että sota jyrää ja horjuttaa nyt Puolan naapurimaata Ukrainaa, mutta 80 vuotta sitten samanlaisten hirveyksien äärellä oli koko Itämeren ja Mustanmeren välinen alue.”Keskieurooppalainen eetos perustuu tunteelle siitä, että valtiot ja muut vakauden takeet ovat loppujen lopuksi aika häilyviä asioita tässä elämässä. Kaikelle vakavalle voi myös nauraa, ainakin mustan huumorin keinoin.”

Puola Nyt -sivustolla maata käsitteleviä uutisia laidasta laitaan

Kärkkäinen on vuodesta 2013 pitänyt Facebookissa yllä sivustoa nimeltä Puola Nyt (facebook.com/puolanyt), jossa hän jakaa maata käsitteleviä uutisia. Kärkkäinen kertoo aluksi toimittaneensa sivustolle uutisia Puolan kirjallisuudesta, taiteesta, historiasta ja muusta kulttuurista, mutta kun syksyllä 2015 nousi valtaan oikeistopopulistinen Laki ja oikeus -puolue, Puolan politiikasta ja EU-suhteesta tuli niin kiinnostavia, että Kärkkäinen rupesi kirjoittamaan myös politiikasta. Nykyisellään hän luonnehtii sivun olevan sekoitus tätä kaikkea.

Kärkkäinen toteaa, että Lain ja oikeuden valtakausi on merkinnyt Puolan eristäytymistä EU:sta ja länsimaisista, demokraattisista arvoista.”Kulttuurielämän koko kenttä harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta on hallitusta vastaan ja demokratian ja moniarvoisuuden puolesta. Puolalainen kuvataide, teatteri ja kirjallisuuskin onkin monilta osin aika radikaalia ja kanta-aottavaa”, hän huomauttaa, mutta lisää, että viime vuosina ilmassa on kuitenkin ollut myös väsymystä, kun mikään protestointi ei tunnu vaikuttavan hallituksen toimiin.

Olga Tokarczukin luottosuomentaja

Vuonna 2013 Kärkkäinen sai Mikael Agricola -palkinnon Olga Tokarczukin *Vaeltajat*-romaanin suomennoksesta, ja hän on suomentanut lukuisia muitakin kirjailijan teoksia. Nobel- ja Booker-palkittua Tokarczukia pidetään yhtenä tärkeimmistä puolalaisista nykykirjailijoista.

Kärkkäinen sanoo Olga Tokarczukin olevan hänen lempikirjailijoitaan. ”Tokarczuk on hämmästyttävän monikasvoinen, ja hänen teoksensa liikkuvat sujuvasti niin historiallisen romaanin tyyliessä, scifitunnelmissa,

esseistiikassa kuin maagisen realismin maisemissa. Hänen monipuolisuudestaan ovat suomalaiset saaneet luettavakseen vasta kapean viipaleen. Se täydentyy tänä syksynä, kun Särötär-kustantamolta ilmestyy kokoelma Tokarczukin kertomuksia.”

Kärkkäinen kertoo tutustuneensa Tokarczukiin kääntäessään tämän kirjaa *Päivän talo, yön talo*, jolloin hän vieraili kirjailijan luona. ”Olemme sittemmin tavanneet monta kertaa erilaisissa kirjallisuustapahtumissa, ja kävipä hän kerran Suomessakin Pentinkulman päivillä”, Kärkkäinen kertoo ja lisää menevänsä syyskuussa Wrocławiin Olga Tokarczukin kääntäjien tapaamiseen, jota Tokarczuk itse emännöi.

”Olga arvostaa suuresti kääntäjiään ja on monessa yhteydessä kirjoittanut ja puhunut heistä erittäin arvostavasti”, Kärkkäinen kiittelee ja lisää, että tämä lämmin suhde poiki Tukholman Nobel-juhlien yhteydessä syksyllä 2019 kääntäjien omat bileet, kun parikymmentä kääntäjää eri puolilta Eurooppaa ja Yhdysvalloista asti päätti kokoontua Tukholmaan. ”Istuimme Ruotsin kirjailija- ja kääntäjäliiton tiloissa, katselimme jättimäiseltä näytöltä juhlallisuuksia, hihkuimme joka kerta, kun Olga vilahti kuvassa, ja joimme laatioittain samppanjaa.”

Entä millaista oikein on kääntää Tokarczukin kirjoja? Kärkkäinen kertoo, että hänen on jostain syystä ollut aina helppo päästä sisään Tokarczukin kirjojen maailmaan ja kieleen. ”Viihdyn hyvin niiden hieman vinksahaneessa, älyllisesti ja emotionaalisesti haastavassa ja monesti aika hauskassakin maailmassa. Häntä suomentaessa saa kuitenkin olla tarkka varsinkin kielen rytmin suhteen, ja tekstiin pitää uskaltaa jättää myös monitulkintaisuutta ja aukkoja.”

Tokarczukin rinnalla Kärkkäisen puolalaisia lempikirjailijoita on **Bruno Schulz**. ”Hän on maailmansotien välisen ajan suuri eurooppalainen klassikko, joka on aivan ainutkertainen

”Kielimuuri ei nykyään enää ole este yhteyksien luomiseen, älyllinen laiskuus ja ennakkoluulot sen sijaan voivat olla.”

niin kieleltään kuin maailmoiltaankin.” Kärkkäinen suomensi vuonna 2013 Schulzin koko säilyneen proosatuotannon kirjaan *Kanelipuodit ja muita kertomuksia*. Kääntäjän suruksi kirja jäi kuitenkin Suomessa vähälle huomiolle.”Olen varma, että jos Schulz olisi kirjoittanut englanniksi, hänen teostensa tuoreesta käännöksestä olisi syntynyt ja rakennettu meillä Suomessakin tapaus, josta suurimmat ja merkittävimmät lehdet olisivat kirjoittaneet aukeamatolkulla. Mutta niin kapea ja yksiulotteinen on suomalainen kirjallisuushorisontti nykyään.”

Taiteilijaprofessori ajaa jatkamaan työtä entistä tarmokkaammin

Kärkkäiselle myönnetty viisivuotinen taiteilijaprofessori on hänelle suuri kunnia, josta kääntäjä kertoo olevansa edelleenkin aivan otettu.”Ajattelen, että professori velvoittaa minut entistä tarmokkaammin raivaamaan tilaa ja etsimään väyliä puolalaisen kirjallisuuden moninaisuuden saamiseksi suomeksi”, hän sanoo.

Kärkkäinen saa tänä syksynä päätökseen kolmetoista-vuotisen urakkansa fantasiakirjailija **Andrzej Sapkowski**in tuotannon parissa.”Sapkowski tunnetaan varsinkin *Noituri*-kirjoistaan, joihin Netflixin *The Witcher* -sarja ja samanniminen tietokonepeli perustuvat, mutta viime vuodet olen saanut herkutella hänen historiallisella, 1400-luvun Böömiin ja Sleesiaan sijoittuvalla ns. *Husilaistrilogiallaan*. Sapkowski on ollut valtavan vaikeaa käännettävää sanastonsa ja napakoiden dialogiensä takia, mutta myös huikean hauskaa ja opettavaista.”

Sapkowskin jälkeen Kärkkäinen on ajatellut hengähtää ja kääntää välillä jotakin vähän lyhyempää, kuten lehtitekstejä, esseitä ja runoja. Kauan Kärkkäinen ei kuitenkaan aio levähtää, sillä seuraavaksi hänen suunnitelmissaan on tarttua erääseen vielä salaiseen klassikkoon.”Siinä riittää tekemistä varmaan ainakin vuodeksi tai pariaksi. Ehkäpä sille löytyy aikanaan kustantajakin?”Kärkkäinen myös toivoo, että aikaa riittää tulevaisuudessa omaankin kirjoittamiseen. Ja että hän saa kääntää lisää vaikkapa Olga Tokarczukia!

Teksti ja kuva: Maarit Laitinen

Kirjoittaja on SKTL:n viestintäasiantuntija.

KITES SYMPOSIUM 2022

Kämp | Helsinki

12.10.2022

9-18

ILMOITTAUDU

kites.fi

FUTURE
OF LANGUAGE
SERVICES
INDUSTRY

[kites]

Kopiosto-apurahat haettavissa 19.9.–9.10.2022

Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus julistaa haettavaksi kopiointista maksettujen tekijänoikeuskorvausten perusteella Kopiosto-apurahat kääntäjille.

Jaossa on

- henkilökohtaisia **kohdeapurahoja**
- henkilökohtaisia **konferenssi- ja koulutusapurahoja**
- **projektiapurahoja**.

Yksittäinen henkilökohtainen konferenssi- ja koulutusapurahan tai kohdeapurahan voi olla suuruudeltaan enintään 2 000 euroa. Projektiapurahaa jaetaan vuodessa yhteensä 16 000 euroa. SKTL ilmoittaa vähintään 1 000 euron suuriset apurahat verottajalle.

Apurahaa voivat hakea kaikki, jotka ovat kääntäneet tekijänoikeuslaissa tarkoitettua suojattua aineistoa, ts.

- kirjallisuutta (kaunokirjallisuutta tai tieto- ja oppikirjallisuutta)
- artikkeleita sanoma- tai aikakauslehdille tai
- julkaistua asiatekstiä.

Konferenssi- ja koulutusapurahaa voivat hakea kaikki käännös- ja tulkkialan ammattilaiset.

Apurahaa voi hakea mm. opintomatkaan, ammattikirjallisuuteen, IT-hankintoihin, ammattitaitoa edistävään tarkoituksiin, konferenssiin, seminaariin tai koulutukseen – myös etäkoulutuksiin! Katso tarkemmat hakukohteet hakuilmoituksestamme verkkosivuiltamme.

Apurahapäätökset tekee liiton hallitus Kopiosto-työryhmän ehdotuksen perusteella. Apurahan myöntäminen on harkinnanvaraista.

Hakuohjeet SKTL:n verkkosivuilla osoitteessa:

www.sktl.fi/kopiosto-hakuohjeet. Hakemukseen liitetään CV.

Hakemus toimitetaan hakuaikana **19.9.–9.10.2022** sähköisen apurahajärjestelmän kautta osoitteessa **sktl.apurahat.net**. Apurahan käytöstä on annettava selvitys kuitteineen vuoden kuluessa apurahan myöntämisestä.

Kopiosto-valtakirjasta löydät lisätietoa täältä: www.sktl.fi/kopiosto-valtakirja.

Kouvolan-Helsingin kääntäjänkoulutuksella takana jo yli puoli vuosisataa

Kouvolan kieli-instituutista vuonna 1971 alkanut ja vuonna 1981 Helsingin yliopiston alaisuuteen siirtynyt kääntäjänkoulutus saavutti viime vuonna 50 vuoden iän. Koronapandemia viivästytti juhlintaa, mutta perjantaina 13. toukokuuta 2022 Kouvolan ja Helsingin opettajien ja opiskelijoiden edustajista sekä yhteistyökumppaneista koostunut juhliavierasjoukko pääsi vihdoin muistelemaan yhteistä taivalta pienimuotoisessa ja lämminhenkisessä juhlassa. Tilaisuuden järjesti kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelma, ja sitä oli tukenut Suomen kääntäjien ja tulkkiin liitto ry.

Syksyllä 2021 tuli kuluneeksi 50 vuotta siitä, kun Kouvolan kieli-instituutissa alkoi kolmivuotinen diplomikielensä kääntäjien koulutus, ja 40 vuotta siitä, kun kääntäjä- ja tulkki-koulutus siirrettiin Helsingin yliopiston alaisuuteen Kouvolan kääntäjänkoulutuslaitokseen, jossa opiskeltiin omassa ylempään korkeakoulututkintoon johtaneessa viisivuotisessa kääntämisen ja tulkinnan koulutusohjelmassa. Vuonna 2009 silloisen käännöstieteen laitoksen toiminnot siirrettiin Metsätaloon Helsinkiin vastaavien kieliaineiden laitosten yhteyteen ja vuotta myöhemmin kahteen suurlaitokseen. Vuonna 2017 yliopistossa tehtiin Iso pyörä -uudistus, joka mullisti kääntäjänkoulutuksen jälleen kerran. Koulutus on nyt keskitetty kaksivuotiseen kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelmaan, jonka seitsemän eri kieliparin opettajat tulevat kielten osastosta tai suomalais-ugrilaisesta ja pohjoismaisesta osastosta.

Juhlassa kuultiin kääntämisen ja tulkkauksen maisteriohjelman johtajan **Mari Pakkala-Weckströmin** erityisesti Helsingin-aikoja ja jatkuvia siirtymäkausia luotaava tervetuloitovotus, kiteytyksenä: ”Jos siis Kouvolan vuosiin sisältyi kaikenlaista turbulenssia, niin ihan tasaista ei ole meno ollut täällä Helsingissäkään. Opintojen sisältö on varmasti matkan varrella muuttunut ja teknologian rooli kasvaa kasvamisestaan työelämän tarpeiden mukana. Yksi asia kuitenkin pysyy ennallaan – monien niin sanottujen generalistialojen joukosta erotumme sillä, että meillä on

selkeästi työelämään ja ammattiin tähtäävä koulutus ja kiinteät yhteydet oman alamme toimijoihin niin Suomessa kuin European Master’s in Translation -verkoston kautta muualle.”

Humanistisen tiedekunnan tervehdyksen toi varadekaani **Minna Palander-Collin**, joka muistutti kuulijoita siitä, että puolessa vuosisadassa on koulutettu usea kääntäjäsukupolvi, ja ala on vakiintunut osaksi yliopistokoulutusta ja yliopistotutkimusta. Hän totesi, että vaikka ”humanistinen koulutus ei useinkaan valmistaa tiettyyn ammattiin, kääntäjien koulutuksessa yhdistyvät teoreettinen ymmärrys, tutkijan taidot sekä työelämään ja sen realiteetteihin valmentautuminen humanistisessa tiedekunnassa ainutlaatuisella tavalla”. Käännösmaisterit luovat osaamisellaan saavutettavampaa, turvallisempaa ja tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa: he ymmärtävät ja analysoivat kielen pinnan alla olevia merkityksiä, eivätkä sanat ja rakenteet ole heille vain sanoja ja rakenteita, vaan moninaisia kulttuurisia ja sosiaalisia merkityksiä.

Sidosryhmien tervehdyksiä kuultiin kolme. **Jenni Kavén** Suomen kääntäjien ja tulkkiin liitto ry:stä tähdensi tutkimuksen ja opetuksen kiinteää yhteyttä: ”Yliopistolaisten innostus, kiinnostus omaa tutkimusalaansa kohtaan ja vaivannäkö sen eteen sekä kaiken tämän tuloksena syntyvä laadukas tutkimus ja opetus näkyvät myös opiskelijoille. Tämä tuottaa ennen kaikkea hyviä tuloksia ja palvelee työelämää sekä koko yhteiskuntaa.” Kavén toivoikin,

Kouvolan kasvattien juhlatyöryhmän jäsenet Ritva Hartama-Heinonen, Päivi Pasanen ja Juha Eskelinen. Muut jäsenet olivat Julia Ekman, Mari Pakkala-Weckström ja Erja Tenhonen-Lightfoot.

että humanistisia aloja arvostettaisiin maassamme koulutusleikkauksista huolimatta vastedeskin ja että yliopiston sivistystehtävää omalta osaltaan edistävät niin kääntämisen ja tulkkauksen kuin kielten usein pieniresurssiset oppiaineet säilyisivät yhteiskunnan vahvuutena takaamassa kielellisiä oikeuksia ja yhteiskunnan kehitystä. Myös **Taina Ukkola** Kieliassiantuntijat ry:stä korosti kielen ammattilaisten yhteiskunnallista merkitystä, erityisesti yhdenvertaisuuden ja osallisuuden mahdollistajina. Ukkola ilmaisi huolensa vieraiden kielten opiskelun ja opetuksen vähentymisestä ja kysyi, onko meillä tulevaisuudessa monipuolisesti kielen ammattilaisia, joita tarvitaan ratkomaan globaaleja kriisejä, kuten ilmastonmuutos, koronapandemia ja Ukrainan sota ovat osoittaneet. Kääntäjäopiskelijoiden ainejärjestö **KouKi ry:n** tervehdyksessä muisteltiin maisteriohjelma-aikaan siirtymistä ja ohjelmassa opiskelua sekä peilattiin niin ainejärjestön ja opiskelijoiden roolia kuin yhteisön voimaa Ison pyörän kaltaisissa muutoksissa.

Pitkää matkaa nykypäivään valottivat 50-vuotisjuhlatyöryhmän edustajat **Ritva Hartama-Heinonen, Päivi Pasanen ja Juha Eskelinen**. Kuten edellisten puhujien esityksistä myös näiden Kouvolan kasvattien puheenvuoroista heijastuivat – nyt opiskelijuutena ja opettajuutena omakohtaisesti koetut – kuudellekin eri vuosikymmenelle ajoittuvat muutokset, joille reunaehdot ovat asettaneet kulloisetkin koulutusmuodot ja niiden toteutukset tutkintoineen sekä koulutuksen fyysinen sijainti samoin kuin yliopiston ja ympäröivän maailman jatkuva muutos. Muina punaisina lankoina puheenvuoroissa toimivat maailmanpolitiikan, yliopistopolitiikan ja oman polun yhteenkietoutuminen sekä kääntämisen ja tulkkauksen kouluttajien ja koulutettavien muodostaman yhteisön jatkuvuus. Tähän yhteisöön kuuluvat niin nykyiset opettajat ja tutkijat sekä opiskelijat kuin jo eläköitynyt henkilökunta ja työelämää eri tehtäviin siirtyneet opiskelijamme.

Inkeri Vehmas-Thesslund ja Uwe Dirksen esittivät juhlan ajankohtaan sopivan laulun "Sireenien aikaan valkeaan".

Tilaisuuden päätti emeritaprofessori **Inkeri Vehmas-Thesslundin** (laulu) ja emerituslehtori **Uwe Dirksenin** (ukulele) musiikkiesitys.

Iltapäivää jatkettiin vielä hetki kakkukahvien ääressä keskustellen, missä yhteydessä onnittelunsa esittivät kolmen muun kääntäjiä ja tulkkeja kouluttavan yliopiston eli Itä-Suomen, Tampereen ja Turun edustajat, ja usea muu juhluvieras muisteli onnitteluisaan kääntäjäkoulutuksen monipolvisia vaiheita.

50-vuotisjuhlasta ja siihen osallistuneista välittyi aito kuva siitä, miten Kouvolan-Helsingin kääntäjä- ja tulkkitutuksessa mennyt ja nykyinen kohtaavat. Tästä on hyvää aloittaa seuraava puolivuosisata.

Teksti: Ritva Hartama-Heinonen, Päivi Pasanen ja Juha Eskelinen

Yliopistonlehtori Ritva Hartama-Heinonen on suorittanut tutkintonsa Kouvolassa: diplomikielenkääntäjä 1978, filosofian kandidaatti 1988 ja filosofian tohtori 2008.

Yliopistonlehtori Päivi Pasanen valmistui filosofian maisteriksi Kouvolassa 1998 ja väitteli filosofian tohtoriksi Helsingissä syysyllä 2009.

Yliopisto-opettaja Juha Eskelinen valmistui filosofian maisteriksi Kouvolassa 2000 ja aloitti siellä myös jatko-opintonsa.

Kuvat: Maarit Laitinen

Literatur ist mehr, als was gedruckt zwischen zwei Buchdeckeln steht

Wenn wir heute von Literatur im Sinne von Belletristik sprechen, denken wir vor allem an Romane, die uns üblicherweise in gedruckter Form begegnen und still lesend rezipiert werden. In meiner Doktorarbeit präferiere ich jedoch einen weiten Literaturbegriff, der außer Romanen und Kurzgeschichten natürlich auch Gedichte und Theaterstücke (sowie deren Inszenierungen) umfasst, aber genauso gut Kinderbücher, Liedtexte, Hörspiele, Comics oder Filme. Es gibt insofern fließende Übergänge vom (schriftlich fixierten) sprachlichen Kunstwerk zur Musik, zur Schauspielkunst und Rhetorik, zur Malerei und zu vielen anderen Künsten.

Dem weiten Begriff von Literatur korrespondiert die Vorstellung von ihrer Universalität und Bedeutsamkeit. Denn Literatur ist nicht nur Feierabendunterhaltung, sondern seit Beginn menschlicher Kultur entscheidend für unser Weltbild. Es ist scheinbar ein Urtrieb des Homo sapiens, die Welt zu deuten und sie zu erklären, Antworten zu geben auf Fragen wie: Warum geht morgens die Sonne auf? Was geschieht mit uns nach dem Tode? Wieso sieht ein Berg aus wie ein Riesenkopf? Wie wurde Finnland unabhängig? All diese „großen“ Fragen wurden (und werden) hauptsächlich durch Erzählungen beantwortet, mithilfe von Mythen, Legenden und religiösen Texten, in Form von offizieller Geschichtsschreibung oder familiären Erzählungen von Erinnerungen. Oder eben in Form von historischen Romanen und Kinofilmen. Ähnlich ist es mit den „kleinen“ Fragen des Lebens: Wieso gehen vielen Ehe in die Brüche? Wie geht man mit Mobbing in der Schule um? Wie leben Menschen, die sich keinem der beiden üblichen Geschlechter zugehörig fühlen?

In meiner Doktorarbeit geht es um die Frage, welchen Sinn und Stellenwert der universitäre Unterricht von Literatur im Rahmen von germanistischen bzw. Deutsch-Studiengängen (im nicht-deutschsprachigen Raum) heute noch haben kann, insbesondere wenn es darum geht, dass sich die kleineren Sprachen – und das sind alle anderen außer Englisch und den Muttersprachen – an den Unis in Finnland nach der Decke strecken müssen. Die Gebote von Praxisrelevanz, Gegenwartsbezug und Anwendbarkeit verbieten Schöngesteerei und Elfenbeinturm-Mentalität.

Die Arbeit ist kumulativ, sie besteht neben einer knapp 100-seitigen Einleitung und Zusammenfassung aus sechs

wissenschaftlichen Artikeln, die in den vergangenen Jahren vorab in Fachmagazinen und Konferenzbänden erschienen sind. Nicht zuletzt mithilfe empirischer unterrichtsbegleitender Methoden wird eruiert, welche Herangehensweisen und Themen den modernen Ansprüchen genügen und lernmotivierend sind.

Beispielhaft herausgreifen möchte ich einen Unterrichtsversuch, bei dem es um Intertextualität in der Rocklyrik der Gruppe Rammstein ging. Intertextualität war Thema eines Kurses in den Masterstudien im Frühjahrssemester 2018. Rammstein wurde bewusst gewählt, um die Interessen junger Studierender anzusprechen. Deren Liedtexte weisen vielfache Bezüge zu Klassikern der deutschen Literatur auf, zu Gedichten von **Goethe**, Balladen von **Schiller**, Märchen der Brüder **Grimm**, Romanen von **Fontane**, Kinderbüchern von **Heinrich Hoffmann** oder modernen Klassikern wie **Süskind**, aber auch zu Volksliedern und Sprichwörtern. Ausgehend von zeitgenössischer Rockmusik konnten Texte und Autoren vergangener Zeiten kennengelernt werden, aber auch theoretische Intertextualitätsmodelle. Der Kurs schloss nicht mit schriftlichen Ausarbeitungen, sondern mit studentischen Vorlesungen ab, in denen die Studierenden ihre Ergebnisse in öffentlichen Vorlesungen vorstellten. Diese wurden in Zusammenarbeit mit dem Deutschen Kulturzentrum Tampere und dem Finnischen Deutschlehrerverband organisiert. Literatur war hier quasi

© Tampereen yliopisto

ein Vehikel, um verschiedene Soft Skills zu erproben: Teamarbeit, didaktische Aufbereitung komplizierter Sachverhalte für ein nicht-akademisches Publikum, dokumentarisches Übersetzen (von Liedtexten) sowie öffentliches Sprechen (in einer Fremdsprache) und Präsentieren. Die Vorlesungen wurden aufgezeichnet, in Abschlussberichten reflektiert und mithilfe von Befragungen bei Beteiligten und Publikum evaluiert. Die Auswertung des gesammelten Materials zeigt Grenzen und Möglichkeiten solcher Unterrichtssettings. Insgesamt konnte gezeigt werden, wie mit solchen Unterrichtsprojekten der Blick auf Literatur verändert, Lernmotivation geweckt sowie Grenzen (z.B. Redeangst) überschritten werden können.

In einem anderen Beispiel ging es um das Textverständnis eines aktuellen Jugendromans, „Tschick“ von **Wolfgang Herrndorf** (2010), und um potenzielle Stolpersteine des Verstehens, etwa im Falle eines Übersetzungsauftrags ins Finnische. Ausgewählte Kapitel des Textes wurden mit besonderem Augenmerk auf Kultureme (wie Eigennamen von Prominenten, Gewohnheiten, geografische Gegebenheiten, auch Anspielungen) betrachtet und kritisch gelesen sowie verschiedene Übersetzungsmöglichkeiten von der Fremdwortübernahme bis zur Auslassung diskutiert. Dabei zeigte sich, dass viele Schwierigkeiten den Novizen bei der Erstlektüre gar nicht erst aufgingen. Umso lehrreicher

Suomenkielinen tiivistelmä

Dieter Hermann Schmitzin väitöskirjassa *Roman, Rock, Comic und Film: Innovative Ansätze in der auslandsgermanistischen Literaturdidaktik* vastataan empiirisesti kysymyksiin siitä, mihin kirjallisuuden muotoihin nykyopiskelijat mieluiten tutustuvat opetuksessa ja mitä oppimismuotoja he suosivat. Väitöskirjassa esitellään myös opintojaksoilla toteutettuja tutkimusprojekteja, joissa on tarkasteltu tulevaisuuden vaatimuksiin vastaavan kirjallisuus- ja kulttuuriopetuksen suunnittelua sekä toteutus- ja arviointitapoja.

Kirjallisuuden käsite ymmärretään väitöskirjassa laajasti, sillä se kattaa myös esimerkiksi elokuvan, sarjakuvan ja lauluryiikan. Opetusmenetelmät, analyysitavat ja tehtävänannot liittyvät saksan kielen opetuksen osaamistavoitteisiin, nivoutuvat motivoivalla tavalla projekteihin ja sisältävät paljon yhtymäkohtia yliopiston ulkopuoliseen maailmaan.

war der Vergleich mit der vorliegenden Übersetzung, „Ladaromaani“ (2012) von Literaturübersetzerin **Heli Naski**. In mehreren Jahrgängen wurden dazu Daten erhoben. Eine Beschäftigung mit Literatur, die über die persönliche Erbauung und den Zeitvertreib hinausgeht, für konkrete Aufträge und Weiterverwendung (Übersetzung, Didaktisierung, Literaturkritik), erwies sich dabei als motivierend und Interesse weckend.

Ein moderner Literaturunterricht sollte offen sein für alle Formen von Literatur und Gegenwartsbezüge aufweisen, die eine Erklärungskraft für die Gegenwartskultur eines Sprachraums haben; er sollte sich zuvörderst auf aktuelle und übersetzungsrelevante Literatur beziehen und er müsste Literatur auch nutzen, um die Perspektivität unserer Wirklichkeit zu begreifen und eine „symbolische Kompetenz“ zu stärken.

Text: Dieter Hermann Schmitz

Die Arbeit mit dem Titel „Roman, Rock, Comic und Film: Innovative Ansätze in der auslandsgermanistischen Literaturdidaktik“ wurde im Juni 2022 an der Uni Tampere öffentlich verteidigt. Sie ist nachzulesen unter: <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/140314> (Online-Fassung ohne die sechs Artikel.)

Dieter Hermann Schmitz ist Lektor für Deutsch und Translationswissenschaft an der Universität Tampere und glaubt an das Lebenslange Lernen. Er ist Mitglied beim SKTL (Sektion V). Als Autor von mittlerweile vier Romanen sowie Kinderbüchern, Lehrwerken und Kurzprosa ist er zudem Mitglied beim Schriftstellerverband der Region Pirkanmaa (*Pirkkalaiskirjailijat*). Außerdem ist er Vorsitzender des Finnisch-Deutschen Vereins Tampere und seit langem in der lokalen Kulturarbeit aktiv. Dieter ist verheiratet und Vater von zwei erwachsenen Kindern.

Väitöskirja "Roman, Rock, Comic und Film: Innovative Ansätze in der auslandsgermanistischen Literaturdidaktik" tarkastettiin kesäkuussa 2022 Tampereen yliopistossa. Se on luettavissa osoitteessa: <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/140314> (Verkkoversiossa ei ole mukana kuutta artikkelia.)

Dieter Hermann Schmitz on saksan ja käännöstieteen lehtori Tampereen yliopistossa ja uskoo elinikäiseen oppimiseen. Hän on SKTL:n jäsen (V jaosto). Tähän mennessä neljä romaania sekä lastenkirjoja, oppikirjoja ja novelleja kirjoittanut Schmitz on myös Pirkanmaan alueella toimivan Pirkkalaiskirjailijoiden jäsen. Lisäksi hän on Tampereen Suomalais-Saksalaisen Yhdistyksen puheenjohtaja ja on jo pitkään osallistunut aktiivisesti paikalliseen kulttuuritoimintaan. Dieter on naimisissa ja kahden aikuisen lapsen isä.

Verkostot kääntäjän voimavarana

Puolantaja **Iwona Kiuru** sanoo olevansa etuoikeutettu, koska saa jatkuvasti oppia uutta työssään. Taustatukea hän saa kirjailijoilta, jotka antavat auliisti apua käännöskysymyksissä. Inspiraatiota tuovat kohtaamiset kirjailijoiden ja suomentajien kanssa, ja iloa arkeen karttuu kääntäjien lukupiireissä.

Suomalaista kirjallisuutta Puolaan

Iwona Kiuru on toiveammatissaan. Haave kääntäjän urasta heräsi opiskeluaikana Poznańissa, jossa Kiuru opiskeli puolalaista filologiaa ja suomen kieltä. Aloittelevana kääntäjänä hän teki paljon työtä saadakseen puolalaiset kustantamot kiinnostumaan suomalaisesta kirjallisuudesta. Ensimmäisen julkaistun käännöksen alkuteos – **Nora Schuurmanin** nuortenromani *Auringonkukkatalvi* – on edelleen hyvin rakas.

Valtaosa Kiurun käännöksistä on lastenkirjallisuutta.

”Suomen kielen opiskelijana minun oli aluksi helpompi tarttua lastenkirjoihin kuin aikuisten tiiliskiviromaaneihin”, Kiuru naurahtaa.

Syynä valintaan oli myös rakkaus lastenkirjallisuuteen. Tuorein esimerkki edelleen jatkuvasta tunnesiteestä on **Magdalena Hain** *Kurnivamahainen kissa* (Karisto 2017), jota Kiuru parhaillaan kääntää Widnokrag-kustantamolle.

Kuvitteellinen kartta ja päivitetty puolannos

Nelisenkymmentä käännettyä teosta myöhemmin Kiuru kokee kääntävänsä vuosi vuodelta nopeammin. Taustatyön määrä on kuitenkin ajan mittaan lisääntynyt, erityisesti tietokirjallisuutta käännettäessä. Tärkeää on myös kirjailijoiden kanssa tehty yhteistyö.

Kiurun kokemuksen mukaan useimmat kirjailijat ovat iloisia ja kiitollisia siitä, että kääntäjä ottaa yhteyttä ja haluaa opastusta tekstin yksityiskohdissa. Usein kysymykset kirjailijalle koskevat esimerkiksi paikkoja. Kiuru mainitsee, että joskus on hankala hahmottaa, missä rakennus oikeasti sijaitsee, jos tekstissä mainitaan vain, että se on torin ”laidalla” tai jonkin ”vieressä”. **Marja-Leena Tiainen** piirsi kerran kartan, jotta Kiuru osaisi paremmin kuvitella, missä päähenkilö liikkuu kirjassa *Poistui kotoaan* (Tammi 2005). ”Se oli kuvitteellinen paikka, joka kirjailijalla oli mielessä, ja sitten minäkin sain sen.”

Tarkkaa yhteistyötä kuvastaa myös esimerkki *Kimlandia*-tietoteoksen (Atena 2019) puolannoksesta. Kirjailija **Mika Mäkeläinen** ehdotti, että kirjaan tehtäisiin muutoksia,

jotta teos olisi puolaksi ilmestyessään ajantasaisempi. Muutokset koskivat esimerkiksi koronan vaikutuksia pohjoiskorealaisten elämään. Esipuheeseen lisättiin maininta päivityksestä. Kiuru havaitsi kirjan vastaanottoa seurattessaan, että eräessä arviossa asia nostettiin esiin. Arvioijan mukaan oli erittäin huomaavaista, että tietoja päivitettiin puolalaista painosta varten.

Inspiraation lähteitä

Kirjailijakohtaamiset jäävät kääntäjän mieleen muillakin tavoin. Kääntäessään *Jäätelökauppias*-kirjaa (Tammi 2012) Kiuru lähetti useita kysymyksiä kirjailija **Katri Lipsonille**. He tapasivat kasvokkain vasta siinä vaiheessa, kun käännösprosessi oli jo ohi. Kohtaamisesta yhteisellä kävelylenkillä jäi Kiurulle hieno muisto.

”Kääntäjän työn etuja on, että saa tutustua todella inspiroiviin ihmisiin ja käydä kiinnostavia keskusteluja heidän kanssaan.”

Inspiraatiota ja vinkkejä Kiuru on saanut niin ikään suomentajilta. Hän on osallistunut **Jukka-Pekka Pajusen** näytelmäkääntämisen työpajoihin muutaman kerran ja kertoo, että on oppinut niistä paljon. **Satu Ekmanin** vinkistä Kiuru on alkanut lukea myös aikuisille tarkoitettuja käännöksiään ääneen. Se on hänestä mainio tapa sujuvoittaa tekstiä.

Iloa ja hyötyä kääntäjien lukupiiristä

Vuonna 2009 Iwona Kiuru osallistui kahden kääntäjäkollegansa kanssa Pasilan kirjaston järjestämään lukupiiriin. Vaikka kokemus oli heistä antoisa, jotain olennaista tuntui puuttuvan: kääntäjän näkökulma kirjallisuuteen. Samana vuonna Kiuru kollegoineen perustikin kääntäjille oman lukupiirin, jonka ohjelma koostuisi vain suomenkielisestä kirjallisuudesta. Lukupiiri kokoontui aluksi Kiurun kotona, sittemmin kahvilassa ja vuodesta 2015 Kirjallisuuden vientikeskus FILIn tiloissa. Lukupiiriin toiminnan hyödyt näkyivät heti:

”Saan kirjoista paljon enemmän irti lukupiirissä ja tartun myös sellaisiin kirjoihin, jotka jättäisin muuten lukematta.” Nykyään lukupiirissä tapaa kuukausittain keskimäärin kahdeksan kääntäjää; lisäksi tapaamisissa on läsnä FILIn kääntäjäkoordinaattori **Merja Aho** ja FILIn kulloinkin

Iwona Kiuru

työskentelevä harjoittelija. Tilaisuudet ovat rentoja tapaamisia, joihin voi tulla paikalle, vaikka ei olisi ehtinyt lukea kirjaa kokonaan. Joskus kirjaa ehdottanut pitää esityksen, joskus joku on koonnut kirjaa koskevia arvioita, mutta keskustella voidaan ilmeisesti taustoituksia.

“Keskustella voi siltäkin pohjalta, että ’tykkäsin kirjasta, koska’ tai ’en tykännyt kirjasta, koska’. Parhaita kirjoja ovat ne, joista olemme eri mieltä. Parasta on, kun voi väitellä!” Lukupiirin tarkoituksena on jakaa toisille kirjallisia inspiraatioita ja keskustella kääntämisen haasteista. Piiriläiset pohtivat usein myös sitä, millaiset mahdollisuudet kirjalla olisi menestyä Suomen ulkopuolella.

Kaikki voivat ehdottaa lukupiiriin seuraavaa kirjaa. Valintaan saattaa vaikuttaa kirjan saama hyvä arvostelu tai se, että joku piiriläisistä on jo lukenut kirjan tai on kirjoittamassa siitä lausuntoa kustantajalle. Ohjelma on muutoin avoin, mutta Finlandia-palkinnon jaon lähestyessä tiedetään jo etukäteen, että piikkoin ohjelmassa on palkinnon voittaja. Lukupiiriin kirjat ovat siis useimmiten uunituoreita. Saatavuusongelmia ei lukupiiriläisillä kuitenkaan ole, sillä he saavat käyttöönsä kirjojen pdf-versiot. FILI on pyytänyt ne agenteilta ja kustantajilta, ja tiedostot on tarkoitettu vain kääntäjien omaan lukukäyttöön. Kirjallisuuden vientikeskukselle on luonnollisesti hyötyä, jos kirjoista valmistuu käännöksiä. Kiurulla ei kuitenkaan ole tietoa siitä, kuinka monia lukupiiriin kirjoista on myöhemmin käännetty.

”Lukupiiriläisiä toiminta rikastuttaa joka tapauksessa, vaikka kääntäisimmekin muita kirjoja.”

Virtaa lasten- ja nuortenkirjallisuuden kääntäjille

Joulukuussa 2021 Kiuru kutsui koolle myös toisen lukupiiriin. Se on tarkoitettu vain lasten- ja nuortenkirjallisuuden kääntäjille, ja sen idea on erilainen kuin alkuperäisen lukupiiriin. Piirissä ei käsitellä jotain tiettyä kirjaa, vaan tarkoituksena on keskustella kaikesta kiinnostavasta, jota piiriläiset ovat ehtineet lukea tai jota he ovat parhaillaan kääntämässä. Tarkoituksena ei ole keskustella vain tuoreista kirjoista vaan myös esimerkiksi klassikoista. Lanupiiri kokoontuu joka toinen kuukausi.

Puolantaja Iwona Kiurulle lukupiiritoiminta kollegojen kesken on voimavara.

”Enemmän saan lukupiireistä itselleni kuin mitä itse niihin annan. Me rakastamme kirjoja ja haluamme jakaa sitä rakkautta keskenämme.”

Iwona Kiuru

Suomen kielen maisteri (2004) ja puolan kielen maisteri (2007), Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań

Kääntänyt puolaksi mm. seuraavat teokset

Nora Schuurman: *Auringonkukkatalvi* (Otava 2005, puolaksi 2007)

Leena Krohn: *Ihmisen vaatteissa* (Tammi 1976, puolaksi 2008)

Marja-Leena Tiainen: *Poistui kotoaan* (Tammi 2005, puolaksi 2010)

Mika Waltari: *Kiinalainen kissa* (WSOY 1932, puolaksi 2011)

Jenni Pääskysaari: *Tyttö sinä olet* (Otava 2015, puolaksi 2018)

Antti Tuomainen: *Mies joka kuoli* (Like 2016, puolaksi 2019)

Katri Lipson: *Jätelökauppias* (Tammi 2012, puolaksi 2021)

Mika Mäkeläinen: *Kimlandia: silminnäköjään Pohjois-Korean kulisissa* (Atena 2019, puolaksi 2021)

Timo Parvela: lukuisia *Ella-, Pate- ja Kepler 2-* kirjoja (Tammi, puolaksi 2008–2022)

Teksti: Sirkku Latomaa

Kirjoittaja toimii suomen kielen lehtorina Tampereen yliopiston monikielisen viestinnän ja käännöstieteen maisteriohjelmassa. Hän on opettanut suomea myös Kiinassa, Venäjällä ja Yhdysvalloissa.

Rikos ja rangaistus

-seminaari

4.11.2022

Sokos Hotel Presidentti, Helsinki ja verkossa

Seminaarin ohjelma:

Oikeuslääkäri **Antti Virtanen**, THL: *Oikeustieteellinen kuolemansyyn selvittäminen*

Oikeuspsykiatrian erikoislääkäri **Mika Rautanen**, Vankiterveydenhuolto/THL:
*Oikeuspsykiatriset ja vankeudenaikaiset palvelut selkein sanoin –
kevyttä keskustelua painavilla termeillä*

Akatemiaprofessori **Heikki Pihlajamäki**, Helsingin yliopisto:
Globaalin oikeuden perheet – vertailevia, historiallisia ja lingvistisiä näkökohtia

Rikostarkastaja **Lauri Pajunoja**, Keskusrikospoliisin tutkintaosasto:
Vaativien talousrikosten esitutkinta

Kalle Seppälä, varapuheenjohtaja, Suomen Asehistoriallinen Seura:
Ase- ja ampumisterminologiaa

FT, tutkija **Lasse Hämäläinen**, Helsingin yliopisto: *Kukkaa, amfea, subua ja essoja –
huumausaineiden slanginimitykset verkon suomalaisilla keskustelufoorumeilla*

Early bird -hintaa varsinaisille jäsenille: 60 € läsnä / 40 € etänä

Normaalihintaa varsinaisille jäsenille: 75 € läsnä / 55 € etänä

Hinta opiskelijajäsenille: 25 € läsnä / 12,50 € etänä

Ilmoittautuminen on nyt **auki!**

www.sktl.fi/rikosjarangaistus

Ilmoittaudu alennettuun early bird -hintaan viimeistään 18.9.2022.

Lähiosallistujien ilmoittautuminen päättyy 16.10.2022.

Etäosallistujien ilmoittautuminen päättyy 30.10.2022.

Otavan kirjasaatiö on tukenut tapahtumaa myöntämällä sille apurahan, jolla katetaan osa seminaarin kustannuksista.

Satu Ekmanille Isabella Katolilaisen ritarikunnan kunniamerkki

© Sirpa Alkunen

Espanjan valtio ja ritarikunnan suurmestari, kuningas **Felipe VI**, myönsivät Satu Ekmanille Isabella Katolilaisen ritarikunnan kunniamerkin. Kunniamerkin luovutti toukokuussa Espanjan suurlähettiläs **Luis Tejada Chacón**.

Kunniamerkin perusteluissa korostetaan Ekmanin pitkää ja menestyksestä uraa espanjankielisen kirjallisuuden suomentajana sekä ansioita espanjalaisen ja iberamerikkalaisen kirjallisuuden edistäjänä Suomessa.

Ekman on suomentanut espanjan-, portugalin- ja katalaaninkielistä kirjallisuutta vuodesta 1995. Hän on myös opettanut espanjan- ja katalaaninkielisen kaunokirjallisuuden kääntämistä.

”Lämminhenkinen tilaisuus pulppusi aurinkoa ja iloa. Kiitin puheessani perhettä, ystäviä ja niitä kustantajia, jotka uskaltavat tarttua espanjankieliseen kirjallisuuteen. Lämpimän kiitoksen saivat tietenkin myös kollegat. Olen oppinut heiltä vuosikymmenten varrella paljon ja saanut heistä läheisiä ystäviä. Kunniamerkki kuuluu kaikille heille”, Ekman kommentoi.

Suosittele STKL:n jäsenyyttä kaverille tai kollegalle, saat 30 euron SuperLahjakortin!

Nyt kannattaa suositella liiton jäsenyyttä! Jos henkilö, jolle olet suositellut jäsenyyttä, hyväksytään syksyn aikana SKTL:n varsinaiseksi, opiskelija- tai koejäseneksi, lähetämme sinulle kiitokseksi 30 euron arvoisen SuperLahjakortin. Mitä useammalle kaverille jäsenyyttä suosittelet, sitä enemmän lahjakortteja saat! Jäsenyyttä hakevan henkilön ei tarvitse tehdä muuta kuin ilmoittaa nimesi hakulomakkeen Suositteleva-kentässä, niin lahjakortti kilahtaa sähköpostilaatikoosi. Myös syksyn uusille jäsenille on jaossa upeita arvontapalkintoja! Kampanja-aika on 1.9.–30.11.2022.

Tarkemmat tiedot ja kampanjan säännöt: www.skkl.fi/jasenkampanja

Hae STKL:n jäsenyyttä, voit voittaa huikeita palkintoja!

Jos et ole vielä hakenut liiton jäsenyyttä, kannattaa se tehdä nyt! Kaikki syksyn 2022 aikana liiton varsinaiseksi, opiskelija- tai koejäseneksi hyväksytyt henkilöt voivat halutessaan osallistua arvontaan, jossa arvotaan 2 kpl pääpalkintoja ja 3 kpl pienempiä palkintoja. Jaossa on 1 kpl yhden vuoden **MOT Kielipalvelu® -lisenssiä** (arvo 235 €), 1 kpl **200 euron SuperLahjakorttia** sekä 3 kpl kolmen kuukauden lukuaikapalvelulahjakorttia. Jäsenyyden hakija valitsee hakulomakkeella, kumman pääpalkinnon arvontaan hän haluaa osallistua. Kampanja on käynnissä koko syksyn, eli siitä kannattaa vinkata myös kaverille!

Vink vink – myös ne, jotka ovat jo liiton jäseniä ja hakevat esimerkiksi uuden jaoston jäsenyyttä tai opiskelijajäsenyyden muutosta varsinaiseksi jäsenyydeksi, voivat osallistua arvontaan!

Kampanja-aika on 1.9.–30.11.2022.

Tarkemmat tiedot ja arvonnän säännöt: www.skkl.fi/arvonta

Lisätietoja jäsenkampanjasta ja uusien jäsenten arvonnasta saa liiton toimistolta osoitteesta jasenasiat@skkl.fi.

Kustannussopimuksen ehdoista kannattaa neuvotella

Kustannussopimuksessa kääntäjä luovuttaa teoksen käyttöoikeuden joko osittain tai kokonaan. Hän luovuttaa niin sanottuja taloudellisia oikeuksia kustantajalle ja saa työstään käännöspalkkion. Ideaalimaailmassa sopimus syntyy sopijapuolten yhteistyön tuloksena vapaaehtoisuuden pohjalta. Tosiasiassa toinen sopijapuoli on kuitenkin usein vahvempi. Jotta pärjää sopimusneuvotteluissa, kannattaa niihin valmistautua. On hyvä muun muassa perehtyä alan käytäntöihin, seurata vuoden alkupuolella julkaistavia SKTL:n palkkiokyselyitä ja verkostoitua kollegoiden kanssa.

Kustannussopimus ei ole niin sanottu vakiosopimus, jossa on tietty pohja ja jota ei voi muuttaa. Usein kustantaja haluaa käyttää tuttua pohjaa, jonka se on itse laatinut omista lähtökohdistaan käsin. Kääntäjä valvoo omia oikeuksiaan ja etujaan. Kustantaja taas pyrkii kustantajalle parhaaseen sopimukseen. Hyvä sopimus huomioi molempien intressit, on tasapainoinen ja molemmille kohtuullinen. Kannattaa siis neuvotella sopimuksen ehdoista.

Palkkiosta

Kirjallisuuden kääntämisen yleisestä palkkiotasosta saa tietoa kirjallisuuden kääntäjien (I jaosto) vuoden alussa julkaisemasta palkkioselvityksestä. Luonnollisesti myös

oma henkilö- ja kustantajakohtainen palkkiokehitys vaikuttaa aina tilanteeseen. Jos käännös vaatii erityisosaamista, se kohottaa hintatasoa. Aina välillä kannattaa myös tehdä laskuharjoituksia siitä, minkälainen tulotaso käännössopimuksista kääntäjälle tulee. Tavoitteena on, että palkkioilla pitäisi saada kohtuullinen toimeentulo. Realismi ja kohtuullinen korvaus on myös alan kannalta tärkeä ja pitää hintatason tulevaisuudessakin järkevänä. Jos polkee hintoja, siitä koituu haittaa koko alalle. Mikäli käännöksen ohella lupautuu tekemään myös muita töitä, kannattaa ne hinnoitella erikseen vaikkapa tuntihinnoittelulla.

On tärkeää, että molemmilla sopijapuolilla on yhtäläinen käsitys maksuaikataulusta. Kannattaa sopia niin, että koko palkkio ei tule vasta, kun työ on tehty ja hyväksytty. Oman toimeentulon kannalta on hyvä sopia esimerkiksi kolmesta erästä, joista yhden saa ennakkoon, toisen kun työ aloitetaan ja kolmannen kun työ on hyväksytty. Palkkioperusteena on kirjallisuuden kääntäjillä yleisimmin 1 000 merkkiä. Merkkipalkkio sisältää välilyönnit, välimerkit, numerot ja erikoismerkit (Unicode-standardi). Mikäli kustantaja ei julkaise teosta sovittuna aikana, oikeudet palautuvat kääntäjälle. Mikäli kyseessä on esimerkiksi runojen tai sarjakuvien käännökset, ei sovelleta merkkimääräpalkkiota, vaan tavallisesti könttäkorvausta, koska merkkimäärä voi

olla pieni ja luova työ vastaavasti todella iso. Toisinaan kustantajat toivovat, että kääntäjä hankkii rahoitusta, kuten esimerkiksi apurahoja, käännökseen. Lähtökohtaisesti rahoituksen hankkiminen käänökselle on kustantajan tehtävä. Esimerkiksi vähälevikkinen teos voi saada EU:n kulttuuriohjelman puitteissa tukea käännöstyöhön. Tällainen apuraha kuuluu kääntäjälle.

Kirjallisuuden kääntämisen puolella maksetaan palkkio painetun teoksen ensikäytöstä melko harvoin rojalteina. Kirjailijoilla rojalikorvaus sen sijaan on yleinen. Mikäli korvaus maksetaan rojalteina, se lasketaan usein kirjan nettomyynnistä sisällyttäen siihen tuotantokulut, kustantamon kiinteitä kuluja, tavoiteltu kate, alkuperäistekijöiden palkkiot. Jos siis sovit rojalteista ja selvität, mistä se maksetaan ja mitä myyntihinnasta vähennetään ennen sinulle tulevaa osuutta. Voidaan myös sopia, että osa palkkiosta maksetaan könttänä etumaksuna ja loput rojalteina tai koko palkkio rojalteina. Jos koko palkkio maksetaan rojalteina, kääntäjälle tulisi kokeneen kääntäjän mukaan maksaa rojalteina ainakin 21 %. Tämä sopii teoksiin, jotka ovat vapautuneet tekijänoikeudesta. Kustantamo tilittää rojalteit yleensä kerran vuodessa. Kannattaa myös kiinnittää huomiota raporttien laatuun.

E- ja äänikirjojen korvauskäytäntö on vaihteleva. Kustantajat pyrkivät pitämään korvaukset matalina verrattuna painettuihin teoksiin. Tämä perustuu siihen, että nykyisin painettu teos on toistaiseksi tavallisesti ensisijainen teos ja e- ja äänikirjat ovat jälkikäyttöä ja jälkikäyttö on haluttu hinnoitella alemmin. Digitaalisten teosten palkkioita kannattaa pitää silmällä, sillä markkinat muuttuvat koko ajan. Korvaukseksi on sovittu rojalteja, esimerkiksi 4–5 % alkuperäisteoksen palkkiosta tai tietty prosentti myyntihinnasta, tai kiinteitä korvauksia, esimerkiksi 150–500 €. Kiinteistäkin korvauksista kannattaa neuvotella. Korvaus on myös voitu sisällyttää merkkipalkkioon. Jälkimmäisessä tapauksessa kannattaa laskea, mitä tämä oikeasti tarkoittaa: mikä on korvaus ensisijaisesta käytöstä ja mikä on erotus digitaaliselle teokselle. Jos sopimuksessa ei sovita e- tai äänikirjaoikeuksista, ne jäävät kääntäjälle.

Missään tapauksessa ei pidä tehdä sopimuksia, joissa antaa kustantajalle kaikki käyttöoikeudet. E- ja äänikirjojen osalta kannattaa huomioida, ettei niitä myydä loppuun. Tämän voisi kenties huomioida esim. siten, että sovitaan korvaus, jossa korvaus on porrastettu: tiettyyn myytyyn teosmäärään saakka korvaus on X ja sen jälkeen tiettyyn myytyyn teosmäärään saakka korvaus on Y jne.

Kustannussopimuksessa on usein ainakin seuraavat ehdot

- Sopijapuolet
- Mistä kielestä mihin teos käännetään
- Aikataulu ja *force majeure*
- Luovutettavat oikeudet
- Kustantajan oikeus/ei oikeus siirtää oikeuksia kolmannelle
- Markkinointi ja tiedotus
- Palkkio
- Alkutekstin muutosten vaikutus sopimukseen
- Työn peruuntuminen
- Tekijänkappaleet
- Kääntäjän nimen mainitseminen
- Korjaukset, oikoluku

Kustantajalle siirtyvät oikeudet

Yleensä kustantamo saa käänössopimuksen nojalla yksinoikeuden julkaista käännetyn tekstin kirjan muodossa. Tämä tarkoittaa, että samalle ajalle ei yleensä voi tehdä kustannussopimusta samasta teoksesta jonkun toisen kustantajan kanssa. Tätä luonnollisesti rajaa myös kustantajan alkuperäistekijän kanssa tekemä sopimus siitä, että kustantaja saa käänättää teoksen. Kääntäjän kannalta on järkevää, että sopimukseen on kirjattu, että kustantaja vastaa siitä, että on asianmukaisesti sopinut oikeuksista alkuperäistekijän kanssa. Muut kuin oikeudet, jotka on sovittu siirrettäväksi, jäävät kääntäjälle. Näistä sovitaan erikseen, jos tulee tarvetta.

Teksti: Karola Baran

Kirjoittaja on SKTL:n juristi.

Jäsen, tutustu juristimme tarkistamaan esimerkisopimukseen SKTL:n jäsenosiossa!

www.sktml.fi/esimerkki-kustannussopimus

Forum Artis.

Forum Artis kokoaa taiteilijat yhteen keskustelemaan ja vaikuttamaan

Yhteistyöjärjestöjemme esittelyssä on vuorossa Taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö Forum Artis.

Forum Artis on taiteilijayhdistysten yhteistyöelin, ei katto-organisaatio, korostaa järjestön pääsihteeri **Hanna Kosonen**. Forum Artis tarkoittaa suomeksi taiteilijoiden toria ja sen tarkoitus onkin, että taiteilijat kokoontuvat yhteen keskustelemaan asioista.

Forum Artisissa on tällä hetkellä 19 jäsenjärjestöä, joihin kuuluu noin 25 000 taiteilijaa, ja kaikki taiteen lajit ovat siinä laajasti edustettuina. Muutamat pienet järjestöt eivät ehkä kuulu Forum Artisiin, ja jäsenjärjestöt Suomen taiteilijaseura sekä Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme puolestaan ovat isoja yhdistyksiä, joiden sisällä on laaja kattaus taiteilijayhdistyksiä. Myös SKTL on yksi Forum Artisin jäsenjärjestöistä. Jäsenmaksu on laskettu sen mukaan, kuinka paljon liitossa arvioidaan olevan taiteilijoita.

Taideaspekti on Forum Artisille tärkeä ja se pitää kiinni siitä, että jäsenistö koostuu nimenomaan taiteilijoista erotuksena muuhun luovaan työhön. Suurin osa jäsenistä on freelancereita ja heidän asioittensa ajaminen onkin järjestön keskeisiä tehtäviä.

Järjestön vuosibudjetti on hiukan yli 30 000 euroa. Rahoituksesta noin kaksi kolmannesta tulee OKM:ltä ja viimeinen kolmannes jäsenmaksuina. Organisaatio on pieni ja kevyt ja Hanna Kosonen on sen ainoa vakituinen työntekijä, hänkin osa-aikainen. Tänä vuonna järjestössä on poikkeuksellisesti ollut yliopistoharjoittelija, joka on palkattu vielä syksystä auttamaan eettisen koodiston laatimisessa. Koodistolle on oma OKM:ltä saatu rahoituksensa.

Forum Artisin puheenjohtajana toimii kirjailija **Virpi Hämeen-Anttila** ja sen hallitus on kymmenhenkinen, jos varajäsenetkin lasketaan. Aikaisemmin jäsenjärjestöt maksoivat oman hallituksen jäsenensä palkkiot, mutta Kosonen sanoo kokeneensa sen epärealistiseksi, koska eri järjestöillä oli eri käytännöt ja edustajat saivat samasta työstä erilaisen korvauksen. ”Nyt Forum Artis maksaa

kokouspalkkiot. Voi olla, että joudumme jossain vaiheessa hiukan korottamaan jäsenmaksuja. Minusta on reilua, että kaikki maksavat hallitusten jäsenten palkkiot yhdessä, vaikka oma edustaja ei olisikaan hallituksessa, sillä ajamme kuitenkin yhteisiä asioita”, Kosonen sanoo.

Historialliset syyt liittyä yhteen ovat yhä olemassa

1900-luvun puolivälissä Suomen Sanomalehtimiesliiton pääsihteeri **Vilho Heinämies** kokosi taiteilijajärjestöt yhteiseen rintamaan, koska valtio oli jättänyt korottamatta toimittajien ja taiteilijoiden eläkkeitä, vaikka muita valtion-eläkkeitä korotettiin. Taiteilijat kokoontuivat Taidehallissa 15.11.1950 ja sitä pidetään järjestön syntymäpäivänä, vaikka yhdistys rekisteröitiin virallisesti vasta 1962.

Eläkeasiaa joudutaan käsittelemään edelleen 72 vuotta myöhemmin, sillä taiteilijaeläkkeitä on yksinkertaisesti liian vähän. ”Yksi tavoitteeni olisi tehdä Forum Artis tarpeettomaksi. Olisi todella mukavaa, jos voisimme olla keskustelulerho, jossa yksinäiset taiteilijat tapaavat silloin tällöin toisiaan eikä meidän tarvitsisi enää ajaa taiteilijoiden ehtoihin liittyviä asioita”, Kosonen pohtii.

”Jos haluaa tiivistää tehtäväkenttämme, niin se on taiteilijoiden sosiaaliturva ja palkkaturva, ja sitten tietenkin taiteen asema ja se, että saadaan ihmiset ymmärtämään taiteen olevan läsnä ja tarpeen joka paikassa. Arkkitehti on suunnitellut talon, muotoilija tuolin ja suoratoistopalvelusta katsottavat sarjat eivät ilmesty sinne itsestään. Helposti ajatellaan, että taidetta ovat vain näyttelyt ja konsertit, mutta taide ympäröi meitä kaikkialla”, Kosonen painottaa. ”Toivoisimme, että taiteilijoita kohdeltaisiin kuten muitakin ihmisiä. Mitään erityiskohtelua ei sinänsä tarvita. Taiteilijoiden ongelmana on tulonmuodostus, kun säännöllistä työtuloa ei ole.”

Forum Artis on profiloitunut voimakkaasti pienten suojelejaksi, koska taiteen moninaisuus edellyttää sitä, että tuetaan

© Inka Mäkinen

kokeilevaa ja uutta, jota ilman ei mennä eteenpäin. Tässä mukaan kuvioon nousevat Kopiosto-korvaukset ja apurahat, joilla tekijöitä tuetaan. Näissä neuvotteluissa on tärkeää, että ei loukata kenenkään tunteita vähättelemällä heidän kuluttamaansa kulttuuria, kun samalla tehdään selväksi, että toiset taiteenlajit tarvitsevat tukea, kun taas toisten toimeentulon varmistavat markkinavoimat.

Virpi Hämeen-Anttila

Forum Artisin työkaluja ovat lausunnot ja kannanotot. Järjestö tunnetaankin nyt ministeriöissä ja politiikan kentällä aikaisempaa paremmin, koska se alkoi ottaa voimakkaasti kantaa freelancereiden tukiin ja epäriiluun rajoituspolitiikkaan toisen koronavuoden alkupuolella. Näkyvyys oli poikkeusolojen synnyttämää, mutta antoi hyvän pohjan taistelulle taiteilijoiden onnettoman sosiaaliturvan parantamiseksi.

Järjestön toimintatavat riippuvat aina jossain määrin henkilöistä. Hanna Kosonen uskoo voivansa pääsihteerinä toimia aktiivisemmin kuin monet aikaisemmat sihteerit, jotka hekin ovat olleet osa-aikaisia ja päätyössä jossakin toisaalla. Hän kertoo pystyvänsä freelancerina jakamaan aikaansa vapaammin, ja hänellä on lisäksi pitkä tausta taidemusiikin puolelta sekä laajat verkostot. Nykyään Forum Artisin vaikuttamiskeinoihin kuuluu myös se, että pääsihteerit tarttuu puhelimeen ja soittaa.

© Milla Hyvärinen

Hanna Kosonen

Eettinen koodisto on tämän hetken suurhanke

Tällä hetkellä Forum Artisin näkyvin hanke on Eettinen koodisto taidealalle. Siitä on tarkoitus tehdä niin käytännönläheinen, että ihmiset todella ymmärtävät, mitä kaikella tarkoitetaan. ”Väännämme asiat niin pitkälle rautalangasta kuin kehtaamme emmekä suostu kirjoittamaan korulauseita”, Kosonen sanoo. ”Olemme Virpin kanssa muutenkin päättäneet pysyä kaukana kaikesta jargonista, kun teemme vaikkapa lausuntoja sivistysvaliokunnalle. Se on kantanut hedelmää, sillä välillä sivistyslautakunta on lainannut kokonaisia lauseita lausunnoistamme.”

Eettinen koodisto on todella kaikkia taiteilijoita yhdistävä hanke, sillä esimerkiksi häirinnän lisäksi siinä puhutaan myös sopimusasioista, joissa on paljon erilaisia epäkohtia. Taiteilijan sopimuskuumppani ei ehkä riko lakia, mutta

saattaa silti riistää taiteilijaa esimerkiksi tarjoamalla ala-arvoisia palkkioita vedoten siihen, että taiteentekijä haluaa työnsä julkisuutta.

”Tuntuu ikävältä sanoa, mutta eettisen koodistonkin kohdalla asiat tuntuvat lopulta kiertyvän rahaan. Maailma on niin rahakeskeinen. Taideprojekteissa näyttää olevan kaksi vaihtoehtoa: joko tehdään ilman rahaa tai hyvin vähällä rahalla ja säästetään kaikesta, jolloin kaikki projektiin osallistuvat kituuttavat, tai tehdään siten, että mukana on kaupallinen toimija, jolloin rahaa on kyllä käytettävissä, mutta taiteilija kituuttaa silti, koska hänen kohdallaan tuntuu olevan helppoa säästää”, Kosonen sanoo.

Yksi suuri epäkohta liittyy Kososen mukaan apurahojen käyttöön. On instansseja, jotka eivät maksa palkkiota taiteilijalle, mikäli saavat kuulla, että hän on apurahalla. Tämä johtaa helposti siihen, että keikkoja saavat vain ne, joilla on työskentelyapuraha, koska katsotaan, että heitä voidaan kutsua esiintymään ilmaiseksi. Tämä ilmiö näkyy myös käänösälällä, kun kustantamot pyytävät kääntäjiä hankkimaan apurahan ja se jääkin sitten kääntäjän ainoaksi tuloksi käännöstyöstä.

Yksittäisen jäsenen luontevin reitti vaikuttaa Forum Artisissa on oman järjestön edustajan kautta, mutta Hanna Kososelle voi myös soittaa suoraan. ”Taiteilija on aina monella tavalla kiinnostava. Etenkin Eettisen koodiston kohdalla oikein toivon, että ihmiset soittavat ja kertovat omakohtaisista kokemuksistaan”, sanoo Kosonen. ”Myös kaikki ideat ovat tervetulleita.”

Tekijänoikeudet teettävät paljon työtä

Toinen suuri viimevuosien hanke on ollut vaikuttamistyö tekijänoikeuslain uudistamisen yhteydessä. ”Onneksi saimme laivan kääntymään niin, että laki tukee tarkoituksensa mukaan tekijöitä. Toivottavasti mahdollisimman monet ymmärtävät nyt, ettemme taistele toisiamme vastaan siitä, mikä taiteenala saa mitään, vaan uhkana ovat taiteen ulkopuoliset jätit, jotka haluavat kaiken mahdollisimman halvalla”, Kosonen sanoo.

Forum Artisin tehtäväksi tuli Kososen mukaan toimia ikään kuin tulkkina, jotta ymmärrettäisiin, mistä asioissa konkreettisesti on kyse. ”Esimerkiksi tekijänoikeuslaissa

on avoimuusvelvoite, eli se, että ihmisten pitää voida tietää, mistä tekijänoikeustulot muodostuvat, ja keksin verrata sitä palkkakuittiin. Näin asia tuli ymmärretyksi”, Kosonen kertoo.

Forum Artisin tärkeä yhteistyökumppani tekijänoikeustyössä on Tekijäfoorumi, jolla on vahva osaaminen lakiasioissa. ”Olemme usein täysin samalla kannalla kuin he ja lausuntomme tukevat toisiaan. Teemme muutenkin hyvin mielellämme yhteistyötä muiden kanssa ja etsimme uusia yhteistyökumppaneita. Olemme keskustelleet mm. Olympiakomitean kanssa, sillä taiteilijoiden ja urheilijoiden tilanteessa on hyvin paljon samaa”, sanoo Kosonen. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään etenkin Pohjoismaiden kesken ja Forum Artis on Pohjoismaisen Taiteilijaneuvoston (Nordiska Konstnärrådet) jäsen.

Tekijänoikeudet ovat osa kielipolitiikkaa

Hanna Kosonen kertoo kantavansa huolta suomen kielen asemasta. Edellisen tekijänoikeusneuvottelukierroksen aikana oli kokouksia pidetty englanniksi, jotta Googlen ja Facebookin edustajat pysyivät kärryillä neuvottelujen kulusta. Kosonen on sitä mieltä, että keskeisistä asioista sovittaessa on käytettävä maan virallisia kieliä, ja jos joku ei silloin pysty osallistumaan keskusteluun, on Suomessa loistava kaarti ammattikäntäjiä ja -tulkkeja, joita voi käyttää.

”Meille ei saa syntyä ainoatakaan alaa, josta ei voida keskustella suomen kielellä. Ymmärrän, että joillain aloilla tutkimusta tehdään englanniksi, mutta silloinkin pitää tehdä käännöksiä. Näin sekä työllistetään kääntäjiä että pidetään suomen kieli aidosti elävänä”, Kosonen sanoo. ”Meidän rajojemme ulkopuolella vain hyvin harvoja kiinnostaa, säilyykö suomen kieli vai ei. Meidän itse täytyy pitää siitä huoli. Kunnossa olevat tekijänoikeudet ovat myös tähän liittyvä asia, sillä ilman tekijäkorvauksia ei ole varaa kunnolliseen kääntämiseen, joka on osa kielen elävänä säilyttämistä. Meidän tärkeimpiä huoltovarmuuksiamme ovat oma kieli ja kulttuuri.”

”Meidän täytyy laittaa kuntoon erilaisten digitaalisten formaattien korvaukset”, jatkaa Kosonen. ”Osana tekijänoikeustaistelua vastapuoli täytyy saada ymmärtämään, että tekijöille on maksettava riittävästi. Jos tekijät eivät pysty toimimaan alallaan, kohta ei ole mitään, mitä myydä. Tämä koskee myös käännöskirjallisuutta.”

Teksti: Hanna Pippuri

Kirjoittaja on SKTL:n assistentti ja Kirjallisuuden kääntäjän selviytymisoppaan päätoimittaja.

*SKTL on Forum Artisin kautta mukana vaikuttamassa kääntäjien ja tulkkien asioihin. Liittoa edustaa Forum Artississa tällä hetkellä kirjallisuudenkääntäjä **Aura Nurmi**.*

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Auktorisoidun kääntäjän tutkinto järjestetään lauantaina 12.11.2022 klo 9.00–17.00.

Auktorisoidun kääntäjän tutkinnossa osoitetaan auktorisoidun kääntäjän tutkintokielen kieli- ja kääntämistaito sekä ammatinharjoittamisessa tarvittava muu taito. Tutkinnon voi suorittaa kotimaisista kielistä toisiin kotimaisiin kieliin, kotimaisista kielistä vieraisiin kieliin ja vieraista kielistä kotimaisiin kieliin. Tutkinto suoritetaan yhdessä käännössuunnassa.

Jälki-ilmoittautuminen tutkintoon alkaa 5.9. klo 8.00 ja päättyy 12.9.2022 klo 16.15.

Jälki-ilmoittautua voi **ainoastaan** ilmoitettuihin kielipareihin ja erikoisaloihin.

Tutkinnon kieliparit ja erikoisalot on päätetty 31.8. mennessä saapuneiden ilmoittautumisten pohjalta. Lista tutkinnon kielipareista ja erikoisaloista, sekä linkki ilmoittautumislomakkeeseen julkaistaan 5.9. Opetushallituksen verkkosivulla **www.oph.fi/fi/palvelut/auktorisoidun-kaantajan-tutkinto**.

Lisätietoa: **auktoris.lautakunta@oph.fi**

20
22

Svensk-finskt översättarseminarium

6–7 oktober

Suomalais-ruotsalainen kääntäjäseminaari

6.–7. lokakuuta

Åbo
Turku

#översättarseminariet2022

#kääntäjäseminaari2022

ÖVER -
NÄR
SÄTTAR -
SEMI -
SEMI -
TJÄN
NARIET
- NÄR

PROGRAM / OHJELMA:

Om den juridiska
svenskan i Finland
Johan Bärlund,
HELSINGFORS UNIVERSITET

Englannin vaikutuksesta
median kieleen
Ville Eloranta,
HELSINGIN SANOMAT

Konekääntimien käytöstä
kaunokirjallisuuden
kääntämisessä
Kristiina Taivalkoski-Shilov,
TURUN YLIOPISTO

Om det språkliga landskapet
i Åbo förr och nu
Saara Haapamäki,
ÅBO AKADEMI

Om utbildningsterminologi
på svenska –
dialog och reflexioner
Pamela Granskog,
UTBILDNINGSTYRELSEN
& **Mats Holmqvist**
och **Nike Parland,**
STATSRÅDETS KANSLI

Osallistavasta ja
syrjimättömästä kielestä
Ulla Tiililä,
KOTIMAISTEN KIELTEN
KESKUS

Om begriplig information
till allmänheten
Gabriella Sandström,
FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN
I SVERIGE

Språkarbetet i Regeringskansliet
Malin Bornhöft,
REGERINGSKANSLIET

dessutom medverkar
Jens Berg och **Jenny Sylvin**
från programmet
NÄST SISTA ORDET

Välkommen!

Har du glömt att anmäla dig?
Fråga oss om det fortfarande finns
restplatser kvar!

Tervetuloa!

Unohtuiko ilmoittautuminen?
Kysy meiltä peruutuspaikkoja!

SUOMEN KÄÄNTÄJIEN JA TULKKIEN LIITTO – FINLANDS ÖVERSÄTTAR- OCH TOLKFÖRBUND
www.sktl.fi/kaantajaseminaari2022

KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUS – INSTITUTET FÖR DE INHEMSKA SPRÅKEN
www.sprakinstitutet.fi/oversattarseminariet

Itämeren kirjailija- ja kääntäjäkeskus tarjoaa residenssistipendejä kääntäjille ja kirjailijoille

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto osallistuu säännöllisesti 19 kotimaisen ja yhdeksän kansainvälisen yhteistyökumppaninsa toimintaan. Yksi niistä on Itämeren kirjailijaneuvosto, (Baltic Writers' Council BWC) joka tukee Gotlannin Visbyssä sijaitsevan Itämeren kirjailija- ja kääntäjäkeskuksen (Östersjöns författar- och översättarcentrum, Baltic Centre for Writers and Translators, BCWT) toimintaa.

Itämeren kirjailijaneuvosto perustettiin vuonna 1992 ja se edustaa yhteensä 21 kirjallisuusalan järjestöä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on noin 17 000 jäsentä SKTL:n jäsenet mukaan lukien. Suomesta SKTL:n lisäksi edustettuina ovat Suomen Kirjailijaliitto, Suomen Tietokirjailijat sekä Finlands svenska författareförening. BWC:n tarkoituksena on edistää sananvapautta, demokratiaa ja vapaata ajatustenvaihtoa sekä helpottaa tiedonkulkua kirjailija- ja kääntäjäjärjestöjen välillä, tarjota tapaamispaikka Visbyssä ja edistää kulttuurista monimuotoisuutta UNESCO:n hengessä. BWC kokoontuu vuosittain vuosikokouksiin Visbyhyn, ja järjestää joka toinen vuosi suuremman kirjallisuustapahtuman. Toiminta ulottuu Itämeren maista aina Islantiin saakka. Tänä vuonna uudeksi jäseneksi valittiin myös Ukrainan kääntäjien ja tulkkien liitto (UATI).

© Lena Pasternak

BWC:n vuosikokousväkeä Liettuaista, Norjasta, Suomesta, Virosta, Valko-Venäjältä, Ruotsista, Latviasta ja Puolasta. SKTL:n edustaja Jenni Kavén on eturivissä toisena oikealta.

Terveisiä BWC:stä

BWC:n vuosikokouksessa keväällä 2022 oli paikalla edustajia Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Virosta, Liettuaista, Latviasta, Puolasta, Valko-Venäjältä ja Virosta.

Kokouksessa:

- Keskusteltiin Ukrainan tilanteesta: BWCT on tarjonnut Visbyssä huoneita ukrainalaisille kirjailijoille ja kääntäjille, jotka myös voivat halutessaan pidentää nykyisiä residenssijaksojaan.
- Suljettiin BWC:n jäsen Pietarin kirjailijaliitto (St. Petersburg Writers Union) ulos BWC:stä.
- hyväksyttiin BWC:n jäseneksi Ukrainan kääntäjien ja tulkkien liitto UATI.
- Käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja valittiin hallitus. Puheenjohtajaksi valittiin Suomesta BWC:n aikaisempi varapuheenjohtaja kirjailija **Malin Kivelä**. BWC:n hallituksen lisäksi kokouksessa valittiin BCWT:n hallitus. BCWT:n hallitukseen valittiin Suomesta kirjailija **Ville Hytönen**. Seuraavan vuoden (2023) Visbyssä järjestettävän kulttuuritapahtuman teema on valkovenäläinen kirjallisuus.

Itämeren kirjailija- ja kääntäjäkeskus perustettiin vuonna 1993. Aloitteen tekijöitä olivat kirjailijat ja kääntäjät itse. Kirjallisuudenkääntäjien ja kirjailijoiden on mahdollista hakea keskukselta maksutonta residenssityöskentelypaikkaa ja siellä onkin sen perustamisesta lähtien majoittunut noin 5 600 kirjailijaa ja kääntäjää ympäri maailman.

Keskus sijaitsee idyllisessä Visbyssä keskiaikaisten kaupunginmuurien ympäröimänä. Keskusta rahoittavat muun muassa Gotlannin hallinto ja Ruotsin taideneuvosto *Kulturrådet*. Keskuksella on kaksi työntekijää, johtaja **Lena Pasternak** ja hänen kollegansa **Patrik Muskos**, jotka ottavat residenssivieraat vastaan Visbyhyn saavuttaessa.

Haastattelussa Lena Pasternak

Kääntäjä-lehti jututti kirjailija- ja kääntäjäkeskuksen johtajaa **Lena Pasternakia**, joka kertoi lisää keskuksen toiminnasta. Lena on taustaltaan filologi ja kielitieteilijä. Ennen keskuksen töihin tuloaan hän työskenteli yliopistossa kielten lehtorina.

Miten kääntäjä voi hakea residenssipaiikkaa BCWT:n Visbyn residenssissä ja mitä siihen kuuluu?

Residenssipaiikkaa voi hakea täyttämällä hakemuksen verkkosivuillamme bcwt.org tai lähettämällä paperihakemuksen. Residenssioleskeluun kuuluu oma huone ja pääsy keskuksen yleisiin tiloihin vuorokauden ympäri. Meillä tätä kutsutaan vierailustipendiksi, joten oleskelu on maksutonta kaikille kirjailijoille ja kirjallisuuden kääntäjille, joille vierailustipendi myönnetään, siitä riippumatta, mistä maasta he tulevat.

Kuinka moni kääntäjä tai kirjailija voi työskennellä samanaikaisesti residenssissä?

Meillä on 11 huonetta, joten meillä voi vierailla 11 henkeä kerrallaan. Tosin joskus samaan aikaan on ollut jopa 13 vierasta kymmenestä eri maasta, mutta tuolloin vieraiden joukossa oli kaksi kirjailijapariskuntaa.

Montako henkeä teillä vierailee vuosittain?

Noin 200 henkilöä. Tämä sisältää myös järjestämämme käännöstyöpajat, runofestivaalin, kirjailijatapaamiset ja niin edelleen. Noin 60 prosenttia vierailijoista on kirjailijoita ja 40 prosenttia kääntäjiä. Olemme laskeneet, että keskuksen perustamisesta lähtien BCWT:ssä on työskennelty yhteensä 78 000 vuorokautta ja työstetty vähintään 4 000 teosta.

Onko vierailijoita Euroopan lisäksi kauempaakin?

Kyllä, kaikkialta. Jopa Kiinasta, Afrikasta, USA:sta, Kana-

dasta ja latinalaisesta Amerikasta, mutta näistä harvemmin. Pääasiainen yhteistyömme keskittyy kuitenkin Itämeren ympäristöön ja muualle Eurooppaan.

Mikä on keskuksen tärkein tehtävä?

Keskuksemme oli ennen ja on nykyäänkin ennen kaikkea kohtaamis- ja työskentelypaikka. Toiminnan kulmakivi on kansainvälinen kulttuurivaihto. Keskus toimii monella saralla: kulttuuridiplomatian parissa, tukee taiteellista työtä, sananvapautta ja tarjoaa luovan kirjallisen työn tekijöille stipendejä. Keskuksen perustamisen aikoihin – ja tälläkin hetkellä – oli ajankohtaista tukea demokratiaa sekä hädässä olevia kirjailijoita ja kääntäjiä.

Miten keskus sai alkunsa?

Tästä voisi kirjoittaa kokonaan oman juttunsa! Idea kirjailija- ja kääntäjäkeskuksesta syntyi helmikuussa 1992 *Baltic Cruise* -kirjailija-kääntäjäristeilyllä, jolle osallistui 350 henkeä. Risteilyllä oli suuri merkitys, sillä se oli ensimmäinen suurempi Itämeren maiden kirjallinen kokoontuminen Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen. Ruotsin kirjailijaliitto oli risteilyaloitteen tekijä. Ruotsi satsasikin tuohon aikaan paljon Itämeri-yhteistyöhön. Suomikin oli mukana – koko risteily päättyi suurellesesti Helsinkiin!

Keskuksenne täyttää vuonna 2023 jo 30 vuotta. Aiotteko juhlia?

Totta kai! Olemme jo alkaneet miettiä sopivaa juhla-konseptia.

Aukeaman tekstit: Jenni Kavén

Kirjoittaja on SKTL:n toiminnanjohtaja, joka vieraili Visbyssä toukokuussa 2022 BCWT:n vuosikokouksessa.

Lue lisää:

www.balticwriterscouncil.info

www.bcwt.org

www.sktl.fi/kansainvalinen-yhteistyoy

MOT Kielipalvelu

Meille kielikonelaisille ammattimainen kääntäminen merkitsee luotettavuutta ja tinkimätöntä laatua – samoja ominaisuuksia, joihin kielityökalumme perustuvat. MOT Kielipalvelu® tarjoaa monipuoliset ja jatkuvasti päivittyvät apuvälineet ammattikäyttöön.

MOT Kielipalvelu® -tilaus sisältää:

- laadukkaat MOT Sanakirjat® (46 kieltä)
- laajan valikoiman sanakirjoja kansainvälisiltä huippukustantamoilta
- upean suomen kielen sanakirjojen kokoelman
- tietoturvallisen MOT Kääntäjän®
- aina hyödyllisen MOT Kielentarkistimen®

Lue lisää: bit.ly/sisältömme

Pyydä tarjous lähettämällä sähköpostia osoitteeseen myynti@kielikone.fi SKTL:n jäsenille tarjoamme MOT Kielipalvelun® edulliseen jäsenhintaan 169 €/vuosi (+ alv 24 %).

[sanakirja-fi] MOT Sanakirjat

BookBeat

Kokeile 45 päivää maksutta

Lunasta etusi osoitteessa www.bookbeat.fi/sktl

Etu on voimassa kaikille uusille BookBeat-käyttäjille ja kokeilujakson aikana saa kuunnella ja lukea yhteensä 30 tuntia.

turun kirja- messut

30.9.–2.10.2022

Ohjelma julkaistaan **syyskuun** alussa!

Vuoden **2022** tapahtuman poikkitaiteellinen pääteema on **kuvataiteet**.

Osta **liput** edullisemmin ennakkoon kirjamessut.fi

TURUN
MESSUKESKUS

Kuka ja mikä olet?

Olen **Riitta Podbereznyj**, asiatekstikäääntäjä ja tulkki.

Missä asut?

Yli 40 Tampereen vuoden jälkeen olen nyt vuoden asunut Vesilahdessa.

Mitkä ovat työkielesi?

Venäjä, ukraina, englanti ja suomi.

Kuunteletko musiikkia, kun teet töitä? Jos kuuntelet, millaista?

En tietoisesti kuuntele, mutta joskus muualla huushollissa saattaa olla radio auki.

Mikä on inhokkitermisi?

Tahtotila. Ja kaikki englannista jonkun laiskuuttaan suoraan suomentamat pitkät juoksut ja muut, pahimpana käytännön pila, vaikka suomi on täynnä kepposia, jekkuja ja jäyniä.

Millaisissa vaatteissa käänät mieluiten?

Kotitoimistossa voi pukeutua verkkareihin ja t-paitaan. Tulkkauskeikoille pukeudun asiallisesti.

Minkä muruja löytyy eniten näppiksesi raoista?

Minulla on uusi näppäimistö eikä sen raoissa ole vielä edes pölyä!

Mistä käännöksestäsi olet kaikkein ylpein?

Tällaisena arkisen työn tekijänä en osaa esittää mitään yksittäistä käännöstä. Sanotaan, että kaikki ne työt, joissa olen joutunut toimimaan osaamiseni ääri rajoilla ja onnistunut tai ainakin selvinnyt kunnialla.

Menetätkö joskus yönesi käännöstyön takia? Tai tulevatko käännökset uniisi?

Vaikeiden tulkkauskeikkojen alla olen joskus nukkunut huonosti. Nykyään rauhoitan mieleni illalla meditoimalla ja EFT:llä (Emotional Freedom Techniques). Muutaman kerran on sattunut niin, että kun päivällä jokin käännösongelma on jäänyt vaivaamaan, olen yöllä herännyt ja keksinyt ratkaisun.

Minkä äidinkielenopettajasi / pääkieleesi opettajan opetuksen muistat? Mikä on syöpinyt tulikirjaimin sieluusi?

Lukion äidinkielenopettajani arvosti selkeää kieltä. Siihen olen pyrkinyt.

Miksi valitsit itsestäsi juuri tämän valokuvan nähtäväksemme?

Tässä kuvassa yhdistyy kaksi tärkeää harrastustani: kuntonyrkkeily ja Italia/italia. Olen tässä algherolaisen nyrkkeilyseuran kuntonyrkkeilytreeneissä, kun asuimme mieheni kanssa 8 kuukautta Sardiassa.

HELSINGIN KIRJAMESSET 27.-30.10.

**UUTUUSKIRJAT, ANTIKVARIAATIT
JA YLI 1000 ESIINTYJÄÄ.
TULE TAPAAMAAN KIRJAILIJOITA
JA HANKKIMAAN KIRJAT MESSUHINTAAN!**

OSTA LIPUT ENNAKKOON!

Kun ostat liput ennakoon verkkokaupasta, saat ne edullisemmin.

Katso päivän hinta verkkokaupasta shop.messukeskus.com.

Liput nyt myös tapahtuma-aikaan edullisemmin verkkokaupasta.

AVOINNA: to-la klo 10-20, su klo 10-18.

SAMALLA LIPULLA: Viini ja Ruoka -messut (K18)